

BÁCSMEGYE

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hirlaplönyvtári
Növedéknapló
1908. évi 1184.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözséjében, Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésében, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetési összeget mielőbb küldjék be. E célra külön postautalványt küldtünk.

Pénzek kizárólag budapesti szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címére (Teréz-körút 2.) küldendők.

A főispán és a törvényhatósági bizottság többsége.

(p.) A Magyar Hirlap dec. 28-iki számában érdekes és politikai alkotmányjogi szempontból igen fontos cikket irt a megyei autonomiáról dr. Moskovitz Iván alkotmánypárti orsz. képviselő. A törvényhatósági bizottsági tagválasztások és a tisztújítások nehéz és sok helyen nagy galibát okozó kérdésével kapcsolatosan megvilágítja a főispán és a törvényhatósági bizottság politikai és a közjogi viszonyát. Fejtegetései során, a politikai gyakorlat és a közjogi érvek alapjára helyezkedve, azt mondja, hogy a törvényhatóságnak mindenkor módjában áll szabadulni attól a főispántól, akivel nincsen megegyezve. Egyszerűen fölveti vele szemben a bizalmatlanság kérdését, s ha a közgyűlés többsége a főispán ellen állást foglal, a kormány ebből a vármegye élére állított bizalmi emberével szemben levonja a konzekvenciákat, vagyis menesztli.

Érdekesek ezek a publicisztikai fejtegetések két okból. Egyrészt, mert Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottságának a jelenlegi többsége nem ért egyet azokkal a politikai elvekkel, melyeket a

mostani főispán vall, — másrészt pedig, mert a cikk a belügyminiszter félhivatalos lapjában jelent meg s olyan férfiú tollából ered, aki Andrássy Gyula gróf politikai fölfogását, a vármegyei autonómiával szemben való intencióit közvetlenül ismeri.

Eszerint tehát, ha a vármegyei közgyűlés többsége a főispán törekvéseivel szembehelyezkedik, ha őt leszavazta avagy vele szemben bizalmatlanságát nyilvánítja, a kormány, illetve a belügyminiszter az alkotmányosság tiszta elveinek alkalmazásával, fölmenti állásától.

Ha olyan bosszuálló gondolatok, káros törekvések és önös célok vezetnének bennünket publicistai tevékenységünkben, mint amilyenek politikai ellenfeleink tetteit irányítják, akkor legott örömittasan ragadnánk meg az alkalmat, s követvén a Magyar Hirlap cikkírójának tanácsát, — mint ahogy az ország nem egy törvényhatósági bizottsága követni is fogja — föl hívánk Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottságának többségét, hogy járjon el az alkotmánypárti publicista tanácsa szerint. De mert mi — miként Evetovits János bácsi plébános a Latinovits Pált bucsuztató közgyűlésen találóan dörögte az embervadászok füleibe — nem egyes emberek lefiprása árán akarunk érvényesülni, — nyíltan valljuk, hogy a vármegye nyugalma, békéjére, a közgyűlés, a közigazgatás rendes menetére, egyes fontos főkérdések sürgős megoldására károsan hatna a jelenben való főispánváltás.

És mert hisszük, hogy Fernbach Károly, átérzvéen a helyzet komolyságát, félrelökve környezetének, őt és politikáját gyakran

kompromittáló gonosz szellemeit, — szereplésében, minden tettében csakis a megye érdeke, a lakosság java fogja vezetni, s hogy a közte és a közigazgatási szervezet közt e pillanatban fönnálló békés együttműködést se személyek, se politikai célok kedvéért megbontani nem akarja, állásából való távozását ezidőszert kívánatosnak nem tartjuk.

A bácsmegyei haltenyésztés.

Irtá: Latinovits Pál.

Hires volt hazánk haltenyésztése. A Duna, Tisza, Dráva, Száva s azoknak mellék folyói és ágai csakugy hányták magukból a halakat, míg a szabályozások, melyeknek közigazgatási előnyeit mindenki elismeri, tönkre nem tették a tenyésztést.

A Tisza például oly gazdag volt halakban, hogy — Verancsics Antal krónikája említi — 1514-iki Dózsa-féle pórlázadáskor Dózsa hadai Szegedet nem merték megtámadni, mert háromezer jól felfegyverzett halász védte. II. Ulászló, másként Dobzse Lászlónak gunyolt gyenge fejedelmünk pedig Zentát szabad királyi várossá tette, s a város címerében kecsge halat tett, jeléül bizonyosan annak, hogy akkori lakói halászok voltak.

* Mennyi hal lehetett Szegeden, ahol 3000 halászlól szól a krónika.

II. Rákóczy Ferenc felkelése alkalmából, midőn hadai Szegedet ostromolták, a történetírók szerint, midőn katonái a sáncárokból vizet merítettek, minden alkalommal egy nagy rakás hal is felszínre került.

Műkedvelői Cabaret Lencsésen.

— Igaz történet. —

A „Bácsmege” számára írta: Igazmondó.

A közelgő karácsonyra való tekintettel, amikor a humanizmus érzelme erősebben dobogtatja meg a szíveket, Lencsés község intelligenciája, Pórfi községi bíró indítványára elhatározta, hogy a „Nagy literhez” címzett vendéglő disztermében jótékony célú műkedvelői cabaret-előadást rendez a szegény gyermekek javára. Értekezletet hívtak egybe, melyen egyhangú lelkesedéssel, a községi aranyifjuság egyik világlátott tagját, Pipafi Izort bízták meg a főrendezői teendőkkel. Pipafi nemcsak híres boszontáncos, hanem óvármagyar gazdasági iskolát végzett jeles gazdász is volt, ki édesapjának jó néhány angyalos bankóját táncolta el annak idején Óvármagyarban.

Pipafi Izor ismert szerénységével eleinte vonakodott a rendezés nehéz munkáját elvállalni, de midőn Pórfi bíró és Fekete rektor, mindennapi tarokkpartnerei támogatásukat megígérték, a hosszas unszolásnak engedett. A műszaki teendők ellátására és a színpad felállítására Csutora Ferenc helybeli asztalos mestert és Égő József jónevű bognárt, az antialkoholista egylet községbeli megbizottját kérték fel.

A program összeállítása nagy gondot okozott Izor urnak, mert mint vidéken ilyenkor szokásos, a szerepekért való versengés nagy volt. A cabaret egyik számával „az eleven ujság” című humoros szavaltatot állították be a műsorba. Erre

a számra Csendes Rosalinda végzett földbirtokosnőt kérték föl, aki az eleven ujság szerepkörét a szomszédos Bátor városában fényesen tölti be. Tekintettel arra, hogy a községben németajku lakosok is vannak, a helybeli Menyhárt vendéglős anyósát sikerült megnyerni az ujdonságok német nyelven való ismertetése. Önagsága szintén nem kisebb hirre tett szert az ujdonságok terjesztése terén. A tanácskozás közben a műszaki erőknél Csutora és Égő uraknál nagy aggályok támadtak, mert a két szereplő hölgy sulya meghaladván a három mázsát, a színpadot a modern színházépítkezés eszközeivel, erős ducokkal kell megerősíteni, nehogy katasztrófa történjék. A rendezőség, hivatkozással a két szereplő közismert képességeire, a felmerülő költségtöbblet dacára ragaszkodott felépítésükhöz.

Elhatározták továbbá, hogy „Mona Wanna köpönyeg nélkül” című ismert dráma sátorjelenetét adják elő, melyben Princivalle szerepére Fekete rektort és Mona Vannára Csendes Rosalindát kérték fel. A darabban előforduló görög tüzfény előállítására Égő bognár híres pirotechnikus vállalkozott, ki már egy héttel előbb rendelte meg a szükséges kolofoniumot Deák Toncsi helybeli magyar boltos üzletében. Felkérték még egy felolvasás tartására Menyhárt helybeli jónevű vendéglőst, ki meg is ígérte, hogy „Az ivás és a tamburazene hatása az emberi szervezetre” című, sok évi tapasztalatokon nyugvó tanulmányát fogja magyarul és németül gyakorlati példákkal illusztrálva, felolvasni.

A leghatásosabb jelenetnek, közkívánatra a „kék vök” című, hazánkban nem ismeretlen nemzeti tánc bemutatását határozta el a rendezőség, melyre az „anyus” és Csendes Rosalinda kérték fel. Zenekisérettül egy a községben gyakran működő, 3 tagból álló tamburazenekart kértek fel.

A szomszédos Bátor városkából Brácsa Terézia 168 centiméter nagyságú nagybögösnét, ki a Rákóczi-indulónak nagy bögön való bemutatásával fenomenális sikereket ért el és Wilson Lucia ugyancsak Bátor városi mandolinművésznőt, ki az angol himnusz mandolinon való előadására vállalkozott, kérték fel.

Végül „Zrinyi kirohanása Szigetvárról” című előkép bemutatását határozták el.

Pipafi rendező lázas tevékenységgel intézte a próbákat. De meg is látszott fáradozásának eredménye, mert a főpróba jól sikerült.

Az előadás napján este fényesen volt kivilágítva a „Nagy liter” diszterme. Deák Toncsi üzletéből vett 7 szál gyertya és két petróleumlámpa szórta a vakító fénysugarakat. A pénztárt a községi „Kacér ur” kezelte a jótékony cél iránti tekintetből díjmentesen. A közönség tolongása óriási volt; a helybeli erélyes rendőrség alig bírta fenntartani a rendet.

A nyitány a három tagú tamburazenekar „Taj de huncut a német” című közismert indulóval kezdődött. A második szám az „Erger Berger” című filozemita ouvertur volt, mely frenetikus hatást keltett. Végre felgördült Menyhárt vendéglősnek három egyterítőjéből készített, az ujkori

Ha mindezeket olvassuk s összehasonlítjuk jelenlegi állapotainkkal. Az alföldi városok hajdan virágzó és vagyonos halászcéhe, ma már elszegényedve, eladósodva lézeng. Nem is annyira halászok, mint halkereskedők, illetve közvetítők, ezek, kik csekély jutalékért szállítják Budapestre és Bécsbe a halat. Hiszen például *Baja* városában hajdan a halász-céh tekintélyes, vagyonos és nagyszámú volt, úgy hogy az urnapi körmenetkor impozáns számban vonultak ki. Ma már alig van egy-kettőnek halászata, a többi halkereskedő vagy közvetítő, s a hajdani jómódról csak az úgynevezett »legöregebb emberek« mesélnek hosszú téli estéken. *Apatinban* is csak romjai vannak meg a hajdani halászdícsőségnek, s mint hajdan az apostolok, úgy elszéledtek az egykor híres halász-céh tagjai mindenfelé, s évente csak egyszer az úgynevezett »Fischeritag« alkalmából jönnek távol vidékről s külföldről össze, megbeszélni élményeiket s meglátogatni kedves övéiket.

Hát még a hajdan híres szegedi halászcéh! Bizony alig van köztük egy-kettő, aki hálót huz, vagy varsát rak le. A megmaradt töredék kényszerűségből elment halkupecnek s csekély haszon mellett tengeti életét. Elszomorodott a szívem, midőn a multkorában Szegeden járva az ezelőtt másfél évtizeddel Szegeden általánosan ismert halászmestert, Bálót, kit méltán neveztek »halpaprikás király«-nak, mint vámszedőit láttam a szegedi közuti hidon. Hány, hasonló sorsra jutott derék halász van hazánkban?! — Bizony kár volt hogy hajdan híres és lakosságunk élelmezési kérdését annyira előmozdító derék iparosokat veszni hagyták, s nem gondoskodtak a szabályozások által kenyerüktől megfosztott honpolgárok iparának újbóli föllendítéséről. Amióta *Dr. Rényi* a földmívelési miniszterünk, a haltenyésztésről történt gon-
 évtizedek s nagy tökékel-
 enek, míg ezen elzúllott iparág ismét fellendül.

Pedig igen szépen meg lehetne a kérdést oldani, mert nálunk sok mellékága van a Tisza-, Duna-, Dráva-, Szávának; van sok állóvíz, tó. Es hogy befektetéssel mily szépen lehetne azt jövedelmezővé tenni. Bizonyítja a Balaton, hol Purgly Pál szakavatott vezetése alatt, a már-már elpusztuló félben levő halászat fényes virág-

zásnak indult. De vármegyénkben a *Palics* tó is szép eredményeket mutatott fel s *Lollok* Alajos regőcei nagybirtokos tulajdonát képző gyékényesi tó is fényes eredményt mutat fel a tulajdonos alaposan szakszerű vezetése mellett.

A *Ferencz-csatorna* is alkalmas lenne haltenyésztésre, de a lefolyt évben bevezetett gőzvontatás a halászatot tökéletesen tönkre tette. Mert a halmak és a tenyésztésnek első alapfeltétele a nyugalom; a gőzhajók felkorbácsolván a vizet, a halmak nincs nyugalma, folyton háborgatják, s így nem nőhet. Ez az oka, hogy *bezdán-verbázi* halásztársulat által nagy költséggel létesített halászat a gőzvontatás miatt eredményt felmutatni alig képes.

Pedig a haltenyésztés fellendítése mily kitűnő megoldása lenne a mostani élelmi drágaságnak. Hiszen öt évtizeddel ezelőtt a legszegényebb néposztály is jórészt halal élte, lévén a legszebb hal — mondjuk kecsge — kilója husz krajcár, a ponty, csuka, kárász kilója öt krajcár.

Ma pedig a halevés luxusát csakis gazdag emberek engedhetik meg maguknak, lévén a kecsge kilója öt korona, a ponty és csukáé pedig három korona.

Elszomorodik szívünk, ha látjuk, hogy Németországban a kormány e téren mily gyönyörű eredményeket ért el. A német tengeri hal nemcsak olcsó és aránylag elég jó hallal látja el a németthoni piacokat, hanem — „horribile dictu“ még nálunk Budapesten is olcsóbb a német tengeri hal mint a mi folyami halaink. Nálunk másra mint puskára és ágyura nem jut; a többi miniszteriumnak csak az elenyésző csekély maradék s így hiába iparkodik a mi derék *Darányink*; ha nem adnak neki pénzt halászati befektetésekre, az ő jóakaratu iparkodása is meddő, vagy legalább is korlátok közé szorul. — Igaz, hogy Németország is áldoz puskára és ágyura de áldoz a nép jólétének előmozdítására is.

Az első dolog lenne a holt Duna, Tisza, Dráva, Száva és mellékágainak halal való benépesítése. A befektetéseket olcsó kölcsönökkel lehetővé tenni. A tengeri halászatot segíyezni s ott társulatokat alakítani, hisz az *Adria* e célra nagyon is alkalmas lenne. Ha Németország oly olcsón tud halat produkálni, miért ne tudnánk mi is, csak akarni kell. Higyjék meg a tisztelt törvényhozó urak, hogy ha ezt a

kérdést oldják meg, mint a hogy megoldható egy kis jóakarattal, hálára köteleznék hazánk drágaság alatt sinylődő lakosságát.

Az óbecsei járásorvos jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Óbecse, 1907. dec. 29.

Szép, lélekemelő ünnepet ült ma Óbecse társadalma. Fényét és jelentőséget emelte az a körülményt, hogy abtan részt vett a vármegye küldöttsége, ifj. *Vojnits* István alispánnal az élén, és a megyei orvosi kar is.

Dr. Milkó Ignác járásorvos, tb. megyei főorvos, a becsei társadalomnak egyik kimagasló alakja ülte meg orvosi működésének 40-ik évfordulóját. Nagyszámú tisztelői és barátai ezt az alkalmat felhasználták, hogy a puritán jellemű férfiú iránt érzett szeretetüket és becsüléseket méltó módon fejezzék ki.

Az ünnepély d. u. fél 4 órakor kezdődött, amikor a küldöttségek tiszteltek a jubilánsnál. Elsőnek a járás orvosi jelentek meg, kiknek nevében *dr. Deutsch* Adolf péterrévei orvos fejezte ki a kartársak szimpátiáját, miközben annyira el-
 érzékenyült, hogy könnyek árjától be se fejezhette beszédét. *Dr. Rényi* József topolyai orvos, a megyei orvosszövetség nevében lelkes s tartalmas beszédben üdvözölte kartársát. Ifj. *Vojnits* István alispán a vármegye, *Jauch* plébános a róm. kath. hitközség, *Boromisza* Tivadar a pénzügyek nevében gratuláltak a jubilánsnak. Megható volt az izraelitai nőegylet üdvözlése is, melynek szépszámu deputációját a 70 éves özvegy *Grünbaum* Fülöpné urnő, az izraelitai nőegylet megalapítója és diszelnökje vezette és szép szavakban tolmácsolta a nőegylet jó kívánságait. *Szűcs* Jánosné urnő a keresztény nőegylet nevében adott meleg üdvözlésének kifejezést. Majd a község előljárósa és még számos egyesület tisztelgése következett.

Az ünnepelt minden egyes deputációnak szép és tartalmas válaszaiban adott kifejezést hálájának, kijelentvén, hogy ezen nem várt lelkesült ragaszkodás lesz élete sirjáig legszebb emléke.

Halomszámra érkező sürgönyök is jelezték azt, hogy a mi járásorvosunk 40 éves jubilaris ünnepeltetésünkben határainkon túl is részt vesznek igaz barátjai. Többek között üdvözöltek az Országos orvos szövetség nevében *Ketty* és *Flesch* tanárok. Megyénk járásorvosainak nevében *dr. Sági* Samu zombori orvos, továbbá *Fernbach* fő-

diszítés előkelő izlésére valló függöny s megjelent *Csendes* Rosalinda elbájoló alakja. Meglepő folyékonyssággal adta elő az „eleven ujság“ című ad hac készített helyi lap ujdonságait, melyben még az is meg volt említve, hogy miért kozmódott meg a leves az árendásnál és mért tojt nagyobbat a tyuk Deák boltosnál. Szóval a kis község megtörtént és meg nem történt ujdonságait oly lelkiismeretes precizitással adta elő, hogy rekordért bármely céhbéli fővárosi ujságíró is megirigyelhette volna. Frenetikus taps volt a jutalma s a budapesti ismert tapsfőnök, *Weidinger* bácsi se tudta volna jobban kihivatni.

Ugyanezt ismételte meg szabadon fordítva németül *Menyhárt* vendéglős anyósa, kit a megjelent németek „da ist unser anyus“ üdvözléssel és tapsokkal fogadták. Az előadás hatása óriási volt.

Következett *Menyhárt* vendéglős szabad előadása. Gyakorlati példákkal mutatta be, hogy miképpen csipnek be az emberek az ő bora mellett s hogy dobják ki egymást. A hatás fényes volt. A kidobási jelenetet megújrázták.

Közben egy betoldott szám is következett. *Pipafi* rendező nővére közóhajra előadta, hogy miként szavalja *Hugo* Viktor híres költeményét, a „*Madame Sansouet*“ egy zárdai növendék s mint szavalja *Jászai* Mari híres tragika. A számot háromszor ismételtették meg.

Majd *Brácsa* Terézia Rákóci indulója került sorra nagybögnön. Midőn a művész nő kijött, a jámbor németek „das ist a lebendige Telegraf-

stangen“ felkiáltással fogadták. De ez a komoly Brácsát nem zavarta s a Rákóci induló bűvös hangjait zseniálisan interpretálta. Deák *Toncsi* boltos lelkesedésében egy üzletében már évek óta heverő fügekoszorút nyújtott fel tapsok kíséretében a nagy művész nőnek, aki azt megvesztegető bájmosolylyal fogadta.

Ezután *Wilson* Lucia lépett elő s sonkára emlékeztető mandolinjával „*God save the Auen*“ angol himnuszt adta elő nagy hatással.

Most következett a program kiemelkedő fénypontja: „*Monna Vanna köpönyeg nélkül*“ című drámai jelenet, melyben a *Princivalle* szerepét *Fekete* rektor a tőle már megszokott rutinál játszotta. Időközben azonban egy kis baj történt, mert *Csendes* Rosalia megszomjazván, *Menyhárt* vendéglőst tisztelte meg látogatásával s a részére föntartott boudoirban egy liter sillert fogyasztott el. Szerepében tehát a bor hatása alatt megakadt s szegény *Pipafi* hiába sugta kétségbeesetten a szinfalak mögül »ad vissza becsületemet«, — *Csendes* Rosalindának folytonos pénzzavarai juthattak eszébe, mert a sugott mondat helyet így szólt: „*adj kölcsön tiz pengőt, megadom ujvre*“. Izor ur kékült, zöldült a szinfalak mögött, de *Princivalle-Fekete* föltalálta magát s így válaszolt „*adok, ha az árendásod is jót áll*“.

A hatás leirhatatlan volt. Deák *Toncsi* egy doboz rox-dropsbonbot nyújtott fel a tiszter kihívott *Monna* Vannának.

De mi ez? A tamburazenekar lázasan han-

gol. *Csutura* asztalos és *Égő* bognár nagy kalapáccsokkal és ducokkal erősítik a szinpadot és *Pipafi* rendező fekete frakkban, veres nyakken-
 dőben lép elő s jelenti, hogy tiz perc szünet lesz, mert a nemzeti tánc, „*kék vók*“ következik s a rendőrség bölcs előrelátása következtében a műszaki személyzet a szinpadot erősíti. *Csutura* és *Égő* lázasan kalapácsolnak, míg végre kész a szinpad. A tamburások eszeveszett tempóban kezdenek egy ismert „*kék vók*“ dalra, *Csendes* Róza és „*anyus*“ lenge ruhákban jelennek meg s kecsesen hajtják meg magukat. Mint a *Bosporus* partján levő táncoló dervisek kezdetben lassu, később ficamító taglejtések közt rakják a közkedvelt nemzeti táncot. Szerencse, hogy a rendőrség óvatoss volt, különben összeomlott volna a szinpad a nagy súly alatt. Végre *Égő* görögtüzfényt gyújt s a függöny tapsvihar között legördül. Az élőképben, *Zrinyi* kirohanásában baj történt. *Égő* bognár, ki — mint említettük — az antialkoholista egyesület lencsési megbízottja volt, látva, hogy *Csendes* primadonna mint szürcsőli *Menyhárt* vendéglős jó sillerjét, megszegte fogadalmát s felöntött a garatra s a vár felvonó hidját feledvén megerősíteni, *Zrinyi-Fekete* lezuhant a várárokbba, mieelőtt a törökök lelőhették volna.

De azért se baj; a dolgot így is rendben találták s a félig elájult rendezőt megtapsolták.

Igy folyt le a lencsési műkedvelői előadás. A község jól mulatott, a szegény iskolásgyermekek pedig tiz pár cipőhöz jutottak.

ispán, dr. Müller Kálmán, Herczl tanárok, *Jarácsonyi* Gyula nyugalmazott alispán, *Mihályovits* főjegyző, dr. *Mikosevits* főügyész, *Lovász* Andor orsz. képvis., *Rózsa* Izsó, *Klimes* Gyula, *Buschmann*-család, *Tripolszky* Gyula, dr. *Fischer* Ernő, dr. *Gellért* Elemér, dr. *Szily* Jenő, dr. *Bene* Jenő, dr. *Salgó* Ernő, dr. *Pertsch* ny. főörzsorvos, dr. *Flesch*, dr. *Ormay* Kálmán, dr. *Hável* és még százával az ország minden vidékéről.

Ezzel a délutáni ünnepi program kimerült és méltó folytatása volt az estéli bankét.

Az estebeli menüje ez volt: Balatoni fogas tartárral, majonais halból, pástétom libamájából, Beuf Preszée vadmódra körözve, malac sült párolt káposztával, pulyka sült francia compóttal. Tészták: turós lepény, meggyes lepény, vegyes torta, goardinettó, többféle jó borok, Törley.

Nem csoda, hogy ez a menü, gárnirozva jó borral, jó cigányzenével, a toasztok sorait csakhamar megnyitotta. *Vojnits* alispán első pohárköszöntését őfelségére, a királyra emelte. A közönség állva hallgatta a pohárköszöntőt és utána elénekelt a szózatot; majd az orvosok vették át a szót, később az ünnepelt felelt, majd *Balaton* Gyula főbíró köszöntötte fel az ünnepeltnek jelenlevő családját, dr. *Galambos* Pál toaszt alakjában egy igazán remek, a közel 200 résztvevő ünnepi közönséget fellelkesítő, és mindenkit magával ragadó szónoklatot tartott. Utána még számosan emelték poharaikat. Ugy éjjel után táncra került a sor, melyből még az öreg ünnepelt is kivette részét.

Megemléltésre méltó, hogy vármegyénk orvosszövetségének tagjai 500 koronás gyűjtéssel ezen jubiláris ünnepség emlékére dr. *Milkó* Ignác név alatti alapítvány címén az orvosi szövetség pénztárát és gyarapították.

Óbecse község és jegyzője. Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Kérem sziveskedjék a „*Bácsmege*“ 1907. évi december 20-án megjelent lapban foglalt „*Óbecse község és jegyzője*“ című közleményre vonatkozólag az alantiknak helyt adni:

„*Annélkül, hogy valakit sérteni akarnék, kénytelen kellen a lelkiismeret és igazságérzet parancsszavának engedve, kell leszégeznem azt a tényt, hogy az „Óbecse község és jegyzője“ című hír a tárgy alapos ismerete nélkül és igen igen nagyfokú tévedés alapján keletkezett, mert hogy kiragadjam a főbb pontokat, — először*

Nemzetközi népelet New-Yorkban.

Amerikai utirajz.

— A „*Bácsmege*“ eredeti tárcája. —

Irtá: *Vértesi* Károly.

A Five Points-t is megnézem még, nappal van. Az utcák keresztezéséből támadt öt ponttól maradt meg a neve. Részben most is, előbb inkább, az erkölcsi romlottság, züllés, részeges tolvaj népek a gyülekező helye, rossz máju emberek, csirkefogók és utonállók, betörők tanyája ez. Megfélemlítve nézek körül.

A városban, minden három percre esik egy elfogás,* minden 1/4 órára halálos baleset, minden 8 órára egy-egy gyilkossági kísérlet és öngyilkosság, minden másnapra egy gyilkosság. A statisztika, rikitó színekben ecsetel. Van rablás, fosztogatás, forgópisztoly-lövés, zsákba varrás, tengerbe dobás. A legközönségesebb, sokszor ismétlődő bűntények között az is előfordul, hogy azt kérdezi valaki, hány óra? Mikor a kérdézt kiveszi zsebéből az óráját, kiragadja kezéből azt a rossz ember. A szives olvasó ne vegye eltérésnek ezeket a dolgokat, a cikkem élére irtá címtől, mert ez mind a new-yorki elfajult népelethez tartozik, mely sporttá avatta a lopást, és ha a Bowery-uton bent a városban vagyunk is, tehát nem a pusztán, megtörtént már New-Yorkban, hogy a rendőrség épületének a közelében is agyonverték már embereket a nép fiai, a társadalom elzüllött alakjai. Amerikában a forgópisztoly nagy szerepet játszik

* New-Yorkban 1904. évi április, május, június hónapokban 44,643 letartóztatás történt, 1010 panasz érkezett a rendőrség ellen, 637 rendőr részesült megrovásban.

Mihály Sándor óbecsei közigazgatási jegyző soha senkihez sem nyújtotta be nyugdíjaztatás iránti kérvényét és így azt vissza nem vonhatta. Másodszor ellene fegyelmi vizsgálat ezidő szerint elrendelve nincsen; így tehát nem is folytatódik.

Ismételen hangsúlyozva azt, hogy a hírlapi cikkek közérdeket vannak hivatva szolgálni, már pedig legkevésbé sem tartom közérdekű dolognak azt, hogy egy község jegyzőjét minden áron lehetetlenítendő alaptalan és a hírnevére károsan ható közleményekkel zaklassuk, épen ezért a legnagyobb mértékben meghajolva a szerzői névnek, titokban tartása előtt, mint szokásos és jogos dolog előtt, felkérem ezutón a kérdéses cikk szerzőjét, hogy nevét akár levélben, akár pedig a hírlap utján velem közölni sziveskedjék, mert úgy vélem, hogy ha valaki valamit állít, akkor állításaiért meg is mer felelni és szembe mer nézni azzal, aki az ellenkezőt állítva, az ő állításainak valódiságát kétségbe vonja.

Fenti soraimból kitűnik, hogy korántsem akarok, azon legmélyebb köszönettel tudomásul vett szives és jóindulatu előnyvel élni, hogy cáfolatom névtelenül tétesék közzé, sőt miután szeretek szembe nézni mindenkivel igen kérem mélyen tisztelt szerkesztő urat, hogy fenti soraimat névalírással méltóztatásuk közölni, mert igaz, hogy édesatyámat védem, de az igazságért sikra szállani mindenkor kötelességemnek ismerem, bárki érdekében történjék is az; kellemetlenségtől pedig annál kevésbé kell tartanom, mert azt hiszem, hogy így még az illető ur embert is megfogom győzhetni, hogy igen nagyfokú tévedésben van!

Amidőn soraim közlését ismételve kérem, maradok a szerkesztő urnak mindenkor őszintén tisztelő kész híve.

Óbecsén, 1907. december 24.

Mihály Lajos.

A szivácsi függetlenségi pártalakulás.

Nyilatkozat.

Ószivác, 1907. december 22.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Mint b. lapjának tudósítója a községünkben előforduló eseményeket rendszeresen híven elreforálom.

A legutolsó cikkemre a „*Bácsmegei* Függetlenség“ 101-dik számában: „*Utóhangok a szivácsi függetlenségi kör megalakulásához*“ címmel egy M. J. nevű ur megjegyzést tesz, a mit nem hagyhatok válasz nélkül.

M. J. urat nem lévén szerencsém közelebről ismerni, a következőket válaszolom reám vonatkozó megjegyzésére: A rosszakarat nem beszélhetett belőlem, midőn mindig örülök annak, ha községünkben oly intézmény létesül, mely a haladás bélyegét magán hordja. Örvendtem a mennyiben megalakult „*Függetlenségi Körnek*“ is.

Igen is tudomásom volt, hogy „*Függetlenségi Kör*“ alakul s mint hírlapírón én magam értesítettem a megyei lapok egynémelyikét ez akcióról; a helyi lapnak szintén belmunkatársa lévén, a felhívásról szintén tudomásom volt. Hogy mégis azt merem állítani, hogy a megalakulás titokzosságban történt, ezt azért tettem, mert voltak elemek, a kik szintén a függetlenségi elvnek hívei, ezeket is illet volna meghallgatni s ha már meghallgatták őket, úgy abba a névsorba besorozhatók volna, a kiket, mint a függetlenségi elv előharcosait az ünnepi ülésen felolvastak.

Ami pedig az én szellemi képességemet illeti, megjegyzem, úgy mint azt már fentemlítém, M. J. urat nincs szerencsém közelebről ismerni, ő sem ismerheti az én szellemi képességemet. M. J. urral a harcot e téren fel nem értem venni. Azért ismeretlenül is vagyok olyan barátja M. J. urnak, hogy mindenkor a legjobb egészséget kívánok neki.

Hogy véletlenül azt mondtam volna a szállodatulajdonos alkalmazottjának, hogy nincs pénzem, az nem M. J. urnak a baja; esetleg csak akkor lett volna, ha talán tőle kértem volna ebédre.

Még egyszer hangoztatom, hogy semmiféle rosszakarat nem vezérelt, személyeskedni nem akartam.

Soraim közétételét kérve, vagyok szerkesztő urnak igaz híve:

Neugebauer Ármin.

— *Lelbach* László a fizetésemelések ellen. *Schumacher* Sándor és *Gál* Mihály cservenkai községi tisztviselők fizetésök fölemelését kérték a képviselőtestülettől, amely azonban a kérelmet kereken elutasította. Az illetők ez ellen felebbezték a vármegyéhez, mely a községi határozat megváltoztatásával a fizetésemelés mellett döntött, s így magasabb fizetésre kötelezte *Cservenka* községet. A képviselőtestület a napokban tartott ülésében tárgyalta a megyének erre vonatkozó leiratát. *Lelbach* László, a megyei közéletnek nagyszerű, lelkes harcosa szenvedélyes hangon támadta a vármegye eljárását, melyet a községi autonómiába

a gyilkossági esetekben. Jó *Schirk* József mechanikus, († Pennsylvániában 1906) az önvédelemre találta fel ezt a könnyen és veszély nélkül hordható fegyvert, de a tapasztalás azt mutatja, hogy inkább támadásra használják. A feltaláló szegény maradt, a gyárosok meggazdagodtak.

Titkos játéklarangok, zárt ajtók mögötti kártyás tanyák, ahová díszesen öltözött ladyk is járnak, a Bowery-n és Broadway-n egyképpen vannak, mindenütt nagy számmal vannak, eldugva, hogy a rendőrség látó szeme oda ne érjen, a farkas veremben egykönnyen rájuk ne akadjon, de azért a rendőrök is megütik a bankot. Ha bezárul a titkos játékosok mögött az egyik buvóhely, vigye a kánya, megnyílik a másik előttük, hogy áldozhassanak a szerencse oltárán. Nem maradhatnak anélkül, hogy izgalom hűtse vérüket. Mondják, aki szerencsétlen a szerelemben, szerencsés a kártyában.

Feltűrt ingujjak, meszticek* ébenfa színű négernek, fehér ruhás néger nők, ki mondhatná, honnét verődik össze ez a csunya nép? És mégis ők mondják, hogy a tulajdonképpen s igazi emberszin az övék és nem a fehéreké. Számuk New-York városban 60,000.

Sötétkék ruhás rendőr őrszem a Boweryn nagyobb számmal. A télenkedő naplopókat üldözik. Az ő számjuk, mellüknek a jobb felén van. Fejükön, kup alakú barna kemény kalap, melynek az elülső részén a város cimere van. Az életerős, szálas embereknek rövid, vastag bot, dorongféle van a jobbjukban, mondjuk készenlétben, kinek kell az irányt vele megmutatni.

Az európai nagyobb városokban, a szélesebb utak keresztezésénél, a büszke, marciális kinézésű

* A mestic szó, eredetileg keveréket jelent, de Amerikában a fehér és indus faj, illetőleg azok keresztezéséből származókat hívják meszticeknek. Fehér férfi, indián nő.

lovás rendőr, mint valamely hadvezér, bizonyos fölényvel van a körötte hullámzó közönség sorai közt. Nem így ezek; bizalomra gerjesztők. Nincsen kardjuk, nyers modor nélkül is, békességesen tudnak rendet csinálni a szálas legények. Fejükön sisak formájú kalap, elől szemvédővel, hátul nyakvédővel.

A rendőrök rövid botja egy indiai kemény fából készül, mely könnyű és még sem török. Ha az utca kővén kocognak vele, sajátságos, utánozhatatlan hangot ad az, melylyel segítséget kérnek, hívják a társaikat. A rendőrök több esetben sommásan, röviden végeznek. Ridegen mérlegel megítélés. Ha valaki az utcán kihágást követ el, egy pár dollár büntetést szabnak ki rá, melyről nyugtát adnak azonnal. A rendőr mindig egy helyen áll, ismeri az utcát, a házaknak minden lakóját. Ismeretükkel pótolják a bejelentő hivatal hiányát, mert itt lak bejelentési kényszer nincs, a kiköltözködő nem tartozik bejelenteni, hova megy. A rendőrök szivesen adnak utbaigazítást az idegeneknek, mindenkinek. A rendőröknek száz dollár havi fizetésük van, fele annyi nyugdíj, ha 20—30 évig szolgáltak. Sok mellékvédelmet csinálnak maguknak és így gyakran idő előtt kell menniük a rossz emberekkel, az egy huron pendülőkkal a cimborázóknak.

Vannak a rendőrök között olyanok is, akiknek maguknak is rendőri felügyelet alatt kellene állani. Olvastam az amerikai lapban, hogy az ilyenek, engedélyt adnak a lopásra, osztoznak a tolvajokkal, zsebmetszőkkel. Üzleti értéknek veszik az alkalmazásukat, vissza kell térülni annak, amit adtak érte, néhány ezer dollárt.

A néppel, népelettel, a velők kapcsolatos rendőrökkel, még mindig a Bowery-uton vagyunk. Zakatol a földfeletti villanyos. Kiabál az utca. Hallunk sokféle szójárást az összesöpört nemzedék-hulladékok között, énekhang is üti meg a fülünket. Az ezredéves kiállításunk alkalmával, Ósbuda-

ütközönek jelzett. A vármegye — ugymond — helytelenül, sőt jogtalanul cselekszik, ha olyan határozatokat hoz, mely a községnek anyagi kárt okoznak. Ennek azonban — szerinte — a lakosság is az oka, mert megyebizottsági tagokká nem csupa független bátor harcosát választ.

== „Határőr és az „Ujvidék“ fuziója. Nagy csoda történt a napokban. Az ujvidéki „Határőr“, a forradalmi függetlenségi, a fölülmulhatatlan hazafiak — most kvótaemelők — hivatalos sajtóorgánuma, mely nem is olyan régen mosdatlan hangon piszkolta, gyalázta, lehazaárulózza *Zanbauer* Agostont és lapját, az „Ujvidéket“, most összelelkézvén vele, a napokban a két lap fuzionált. Tehát a *darabontnak, hazairulónak* és minden rossznak kikiáltott „Ujvidék“ egy elvet vall, egy politikát hirdet a szabadalmazott hazafiuság szócsövével, a *Határőrrel*, és még hozzá *Zanbauer* Agoston vezérlete mellett. A derék pedagógust és zsurnalisztát nem egyszer védtük meg támadóinak alaptalan rágalmai ellen; képességeiről — miként a multban — a jelenben is elismeréssel nyilatkozunk. Olyan férfiúnak ismerjük, aki mindenképpen méltó arra, hogy vezérszerepet vigyen. De mégis homéri kacaj fog el bennünket, annak láttára, hogy a függetlenségi párt várfokáról *Zanbauer* Agoston lobogtatja a 48-as elvek zászlaját.

== Az ujvidéki városi közgyűlésen a koalíció egyik tagja, *Wimmer Károly* a fogyasztási adóknak házikézelése mellett szólalván föl, *Lueger* bécsi polgármesterre hivatkozott, aki megmutatta, hogy a házikézelés mellett folyton szaporodik a város jövedelme. Hogy *Wimmer Lueger*t, a *magyarbarátot* állítja oda példányképpül, azon nem csodálkozunk, hiszen az ő táboruk tömve van az ilyen magyarbarátokkal. Hogy többeket nem említsünk, *Tomits Jása*, dr. *Csirics Milán*, *Sztojkov Száva* stb. mind velük dolgoznak Ujvidék nagygyűléseért, s a magyarság eszméjének terjedéséért; ennek bizonyosságául óráig tartó szerb beszédekkel mondanak a közgyűlésen. Mégis csak szép dolog a hazafias szellemnek ilyen való megnyilvánulása.

== Megyebizottsági tagválasztás Madarason. A *Halm Sándor* elhunytával megüresedett megyebizottsági tagválasztást december 30-án ejtették meg Madarason, *Koller Oszkár* tb. főszolgabíró vezetésével, aki a nála megszokott tapin-

várban is énekelték a Bowery-uti életből népdalokat. Bűn és a szegénység vannak itt egy sorban. Törvénytelen szerelmi frigy, mennyi de mennyi. Aki dolgozni nem akar, sötétbe zárják, meneszti azokat ismét csak a Goliáth. Akiket az élet nem visz előre, azokat hátra tölja.

Rossz benyomás, alászálló hangulat fogott el a Bowery-n. Arany láncsal, ékköves melltűvel, este, ne járjon erre felé senki, mert szemmel tartják. Ha ellopnak valakitől valamit és a károsult a rendőr segítségét akarja igénybe venni, esetleg ezt okozza a rendőr, miért nem vigyázott.

Rongy, szemét, piszokgödör, konyhabűz és hulladék, mint árnyoldalak tűnnek a szembe, s hozzá tartoznak a képbe, az erős fény és sok márvány mellé pedig úgy hallom, hogy naponta 14,000 dollárba kerül a város tisztán tartása, mégis a nyugati féltekén Amerika legnagyobb világvárosának ilyen képe van. Csodaország minden tekintetben, az ellentétek érintkezésében. Itt gazdaság, jólét, megelégedés, ott nyomorteljes állapotok, szenvedés, öngyilkosság, melyből minden tíz órára jut egy áldozat, a kinek nem kell az élet, eldobja azt magától, végrehajtja sötét tervét. Itt, jócselekedetekből, bőséges adakozásból erény, mert nagy alapítványokból emberek tisztellete van idők végeig, ott rablás csekélységért, gyilkosság, bűnhalmazat, 1890. év óta villanyos erővel kivégzés. A fekete kéz bünszövetség állandó rettegésben tartja az újvilágot, főleg New-Yorkot. Gazdag emberekhez leveleket küldenek, pénz zsarolnak tőlük, halálal fenyegetik őket, ha nem küldenek. Főleg a kivándorlott olasz népsöpredék rabol ilyen galád módon. A Bowery-n egy törvényház külső szépsége és belső mocska juttatja eszembe ezeket.

Bowery-n, a Bowery Bank, New-York leg-gazdagabb bankja, évenként négy millió dollár kamatot fizet ki a betevőknek.

(Folyt. köv.)

tattal teljesítette hivatalos föladatát. A függetlenségi párt jelöltje volt *Horváth Dezső* bácsalmási főszolgabíró; azok pedig, akiket a közvélemény *Latinovits Géza*-pártiaknak szokott nevezni, *Vinkó Tamás* parasztagdát léptették föl. *Horváth Dezső* 63, *Vinkó Tamás* 66 szavazatot nyert, s így *Vinkó* 3 szótöbbséggel győzött.

HIREK.

Szeretet s irgalom.

Századok multak, századok tűntek azóta, hogy egy kis betlehemi istállóban napvilágot látott a szeretet s irgalom Istene.

Századok multak, századok tűntek s még ma is él, a szeretet és irgalom.

A jászolba fektetett és rongyokba burkolt Isteni gyermek tanát mai napig sem tudta a világ ezer romlottsága kiirtani az emberiség lelkéből. Tekintsünk körül, mit látunk:

Ragyogó karácsonyfákat, meleg téli ruhákat, a szegényeknek felállítva, szétosztva.

S kik állítják fel a karácsonyfákat, kik készítetik a meleg öltönyt?

Azok, akiknek szívében ott él a betlehemi gyermek tana: az *irgalom és szeretet*. A szeretet, amely bekötözi a sebeket, amely fölsháritja a könnyeket. Az irgalom, ami lecsillapítja az éhséget, felöltözteti az árvát, az elhagyatott öreget.

A betlehemi gyermek áldása lebegjen mindazok felett, akiknek lelkét áthatja az ő szent tana.

Dr. Hannig Györgyné.

Ellesett beszélgetések a vármegyei tisztújító közgyűlésen.

Lapunk egyik barátja, aki a vármegyei tisztújító közgyűlésen jelen volt, a járásbeli csoportok mindegyikében megfordulván, a következő ellesett igen érdekes és megváltozott közhangulatot jellemző beszélgetéseket közli velünk:

A magyararkizsai kerületből:

— Barátom, még egy ilyen győzelem és mehetünk kukutyinba — zabot hegyezni.

— Ugyan, ne izetlenkedjél. Ha *Lovászy Marcinak* jó volt, hát te se prűszkölj.

— No, no, *Lovászynak* jó minden, még a kvótaemelés is.

— Az már, atyafi, nem igaz; a mi képviselőnk nem szavazza meg a felemelt kvótát, fogadást merek tenni.

— Hát én is merek veled fogadni, hogy *ellene se mer szavazni*, már pedig ha ellene nem szavaz, akkor az annyi, hogy meg is szavazta. (Azóta meg is szavazta.)

Az óbecsei kerületből:

— Barátom, jó volt kiegyezni — legalább azt mondhatják, hogy győztünk.

— Mondhatja a fene.

— Hát aztán miért ne mondhatnánk?

— Hát azért, mert nem hinnék el.

— No hát, aztán, ha kérdik, mit mondjunk?

— Mit? azt, hogy *Kossuth Ferenc* se bizik a 48-ban, hát mink se akartunk kuruckodni, s beadtuk a derekunkat.

— Hát ezt elhiszik majd?

— Ezt, barátom, elhiszi még a bolond is, az okosak meg már régen tudják.

— Hát akkor miért vedlettünk át?

— Mert akkor bolondok voltunk.

— Igazán?

— Igazán hát!

— Ha így áll a dolog, akkor engem tovább nem bolondítanak; én otthagynom a pártot, mint *szent Pál* az oláhokat.

— Még ne, barátom.

— Hát mire várjak?

— Várd meg a kvótaemelést.

— És aztán?

— Aztán mindnyájan otthagyjuk őket.

A bácsalmási kerületből:

— No, hány zsákkal tellött *István barátom*?
— Azt majd megmondja *Lázár Pál*.
— No hát, *Lázár Pál* nem mondja azt meg nekünk többet.

— Ugyan, miért ne mondaná?
— Mert majd a *Géza* urat kérdezzük meg.
— Azt ugyan hiába kérdezzük; nem néz az már felénk.

— Hátha jobbat gondol!
— Hát akkor miért buktattuk ki?
— Hát tudja kend, hogy *Lázár Pál* eget-földet ígért.

— Hát miért hittünk neki?
— Meg volt akkor háborodva az egész ország; hát azért.

— Vigyázzon kend, ha új választás lesz, megest arra adja kend szavátát.

— Adja a fene!
— Oszd miért nem?
— Mert nem mer többet fellépni.

A verbászi kerületből:

— Győzött a báró.
— Biz' az alaposan győzött.
— A mi követünk meg olyan szomorú volt.

— Biz' annak lekönnyult a bajusza.
— Miért volt olyan szomorú?
— Mert lenyelte a sok bécsi békát és most meg kell neki enni azt a nagy quotát is.

— Oszd megeszi?
— Hát hogy ne enné meg, — ha muszáj.
— Akkor nálunk elbukott.
— Hát te azt csak most tudod?

A kerényi kerületből:

— Megbukunk, de lesz még ennek bőltje is!
— Hogy érted ezt, pajtás?
— Majd az országos választásoknál más gondolunk.

— Hogy érted ezt pajtás?
— Kiverjük ezt az osztrák pártot!
— Hogy érted ezt pajtás?
— Nem emelik többet a quotát!
— Hogy érted ezt pajtás?
— Ugy, hogy *Piukovits* lesz majd a követünk.

A regőcei kerületből:

— Nem értem, hogy miért nem jött el *Lány*?
— Nem jöhetett.
— Talán beteg?

— Nincs annak semmi baja.
— Hát akkor miért nem jött el?
— Mert megbukott *Csataalján*.
— Hogy-hogy? Megbukott?

— Ráfogták, hogy majd felemeli a quotát.
— Hát mit gondolsz, felemeli?
— Azt már ő tudja.
— Kár volna érte.
— Miért volna kár?

— Mert ha fölemeli a kvótát, akkor őt a kerület leemeli.

— Bár föl ne emelné.
— Legjobb lesz, ha nem szaval se jobbra, se balra.

— Az nem ér semmit.
— Miért nem ér?
— Mert akkor ő rá se szavaznak se jobbra, se balra.

— Hát ha ellene mer szavazni a kvótának.
— Akkor ő lesz a követünk!

Remény.

— Németből. —

Az Ész bepanaszolta a Reményt a jó Istennél. Isten nagyon boszankodott ezen, mert rokonszenvezett a csinos, vidám, bohó Reménnyel, kit egy verőfényes tavaszi napon teremtett a saját és az egész világ örömére, nem sokkal azután, hogy egy nagy hózivatar elkeseredéssel töltötte el a népek lelkét. De minthogy a méltányosság úgy kívánta, nem mellőzte az Ész panaszát és felszólította a vádlót, hogy mondja el, mit vétett a Remény.

Amint az Esz szóhoz jutott, nem is lehetett többé hallgatásra bírni. „Csuf szemfényvesztő, csaló és hazug!” kiáltott fel. „Az embereknek kedvelté teszi magát, hozzájuk szegődik rövid időre s ha valami szerencsétlenség éri őket, gyorsan elpárolog. Oktalan csacsogásával megakadályozza, hogy a Vágy eltávozzon s mi több megakadályozza az embereket, hogy reám hallgassanak — mind ajtót mutatnak nekem! . . .”

A jó Isten arra gondolt, hogy hát alapjában véve nem szabad rossz néven venni az embertől, ha nem hallgat szívesen az Észre; Isten nem emlékezett, hogy teremtett-e még egy oly kellemetlen alakot. A rendes két szem helyett a homlok alatt hat szeme van köröskörül a fején, úgy hogy minden oldalról egyszerre lát s minthogy szeméit soh' sem csukja be, sőt nem kacsint velük, nagyon fárasztó tekintetét kitartani. Elővigyázatból egy darab jeget tett szíve helyére. Ezen természetellenes állapotnak kell tulajdonítani, hogy nagyon sápadt és vérszegény s hogy vonásai ijesztően élesek. Hangja rikácsoló s minél tovább beszél, annál hangosabb lesz. Nem akar felhagyni zsémbelésével; végre is megunt a Isten. „Most már elég volt! szolt és betartotta fülét.” „Hívd ide a Reményt, had védekezzen vádád ellen; ha tényleg oly nagy kárára van az emberiségnek, jól van, megtartom magamnak, magammal viszem a paradicsomba, ott fog lakni!”

Az elért eredményen nagyon megörülve, az Esz utnak indult. De még az utban visszafordult és így szolt: „Mindenható, bár dühösítettek hosszú beszédem által, de az emberek oly ritkán engednek szóhoz jutni s ha alkalom kínálkozik gondolataimat kimondani, nagyon nehéz tartóztatni magamat.”

„Takarodj!” parancsolja a jó Isten és mint-hogy nem akart rögtön engedelmessé válni, még megjegyezte: „Kétségkívül haragomban teremttem ezt az asszonyt.”

E közben már a földre ért az Esz s buzgón áttot a Remény felkutatásához. Mivel gondolkodásmódja oly egyenes volt, nem találhatta ki, hogy a vádlottat merre viszik girbe-görbe gondolatai.

És érthetőleg a keresés sok időt igényelt. Soká, hiába kinlódott az Esz és türelmetlenül kiáltott fel: „Hát már senki sem fog nekem segíteni azt a bolondot megkeresni és elfogni?”

Alighogy kimondta ezeket, már is gyönyörű szép arcú, de feszes tekintetű, magas alak állt mellette; fehér ruha fődte karcsu alakját és két égő szívet tartott kezébe szorítva, mintha csak a lángokat akarná eloltani. A Kétségbeesés volt.

„Jer velem” szolt az Észhez, „segítségére leszek. Megkeressük azt a hazugot, ki halálos ellenségem. Jer, nyujtsd kezéd!” Minthogy az Esz saját tehetsége tudatában senkivel sem volt teljesen megelégedve, a Kétségbeesésen is talált különféle kivételt. Azt találta, hogy mindig tuloz. De mivel arról volt szó, hogy a Reményt megsemmisítse, mindenki jó volt szövetségesnek és a Kétségbeesést is barátságába fogadta.

Hát közösen indultak utnak az Esz és a Kétségbeesés, mint két jóbarát, hogy felkutassák a Reményt és a világból kiűzzék.

Azt hitték először, hogy egy nagy tudósnál tartózkodik, ki a bölcsök köve után kutat. De a szövetségnek megérkeztek már eltűnt és azt beszélték, hogy változatosság kedvéért egy nagy imperatort kereset fel, ki teljes erejéből harcolt birodalomért és koronáért.

Midőn azonban hozzá értek, már őt is elhagyta az a fáradhatatlan teremtés. A Kétségbeesés triumfálva vetette magát a vezérre s szívet halálosan összenyomoritotta, miközben irtózatosan édes dalt susogott, melyet a szétől tanult, ki azt halottakkal fedett csatatér fölött süvöltötte.

„Ne tartózkodjunk itt, jer tovább!” intette az Esz. A Kétségbeesés otthagya a holt imperatort és újra kézen fogta barátját. Szemei gyözedelmesen ragyogtak. „Mindig együtt maradunk, veled egyesülve legyőzöm az egész világot” Ezeket jegyezte meg.

„Segíts mindenekelőtt a Reményt megkeresni” parancsolta elégedetlenül az Esz. „Csak erre szövetkeztünk, semmi egyéb.”

„Várj csak egy kicsit” vigasztalta a Kétségbeesés, „nyomat meg kell találnunk, mert a hova lép, ott zöld fű sarjad és virágok nőnek. S ha hideg van, oly hideg, hogy nem csálhatja ki a virágokat föld belsejéből, akkor legalább jégvirágokat rajzol az abiakra!”

Ezalatt a Remény egy beteg leány ágyánál ült és regélt a betegnek. Nagyon csinos manó volt ő, a vádlott, azt senki sem tagadhatja és nem is lehetett rossz néven venni a jó Istennek, hogy kedvence volt.

Zöld ruhát viselt, melylyel minden születésnapján a tavasz ajándékozza meg. A ruha szegélye csillogó szt János bogárkakkal volt kirakva s közéjük — a mi természetes — néhány lidércfény is kedvezett. Sötétkék jácintkoszoru övezte homlokát, napfény csillogott barna hajában, mely oda befészkelődött és nem akarta elhagyni többé e lakhelyét. Hogy utjait lehetőleg gyorsan tehesse, a jó Isten két hatalmas szárnyal ajándékozta meg; különben szép, vidám, kedélyes leányhoz hasonlított.

Két kis finom kacsoja volt, melyek csak simogatásra látszottak teremve lenni; gyermekded arca pedig mindenkit megigézett, akire csak mosolygott. Ki is venné tőle rossz néven, ha a szeretés mellett semmi másra nem gondolt? Hangja édesen csengő, mint a pacsirtáé, ha háláéneket zeng az Egek Urának és ez a hang csak jót, kedveset tudott mondani. Ki is venné rossz néven tőle, ha ezen dolgok nem mind voltak igazak? A szegény haldokló leány semmi esetre sem.

Nyomorúságos szobácska volt, melyben a leány kinlódott. Az ablak táblái repedezettek s papírral voltak összeragasztva. A vad decemberi vihar ezer meg ezer helyen surrant be a falakon keresztül. Az egyetlen faszéket összetörték és az most vígan égett a vaskályhában. Az ágy kemény volt. A beteg a halállal és fájdalommal vívódott, de figyelt a mesére, melyet a Remény mondott és boldog volt. Váratlanul nagyon hideg lett a szobácska. A Remény remegni kezdett. Érezte, hogy közelg az Esz és megijedt. Ki mert volna állni egyedül a Kétségbeeséssel, de az Esz ellen küzdeni nem mert. Menekülni akart, de a beteg rimánkodott. „Maradj, maradj!”

És a Reményt lelkiismerete nem engedte távozni. Karjaiba vette a beteg gyermeket s édes hízlegéssel álomba, mély álomba ringatta. Egyszer jég hideg kéz érintette vállát. Feltekintett. A Kétségbeesés állt előtte, kegyetlenül átkarolta s az Esz karjaiba vetette. „Itt van hát, már a tied” kiáltotta. „Vidd Isten ítélőszéke elé. Csakhogy leráztam magamról — most én uralkodom!”

Az Esz mint foglyot hurcolta el a Reményt — és a Kétségbeesés volt az egyeduralgó a földön.

Isten előtt állt a Remény és az Esz vádjainak hallatára búsan hajtotta le fejét büne tudatában. Nem tagadhatta, hogy szájhős és mesemondó, hogy sok rossznak okozója, s midőn végre a jó Isten homlokát redőkebe huzva azt kérdezte, bünszónak érzi-e magát, igent sóhajtott.

A választás után rögtön felemelte fejét és kedves arcát a felharagítottához emelte.

„Nem tehetek róla Uram!” szolt. Azt tüztet ki feladatomból, hogy szerencsésé tegyem az embereket s nem adtal elegendő erőt. Nem tudom ez embereket szomorúan látni, s minthogy nincs más eszközöm felvidításukra, legalább regélek nekik!”

Midőn Isten azon gondolkodott, mikép lehetne eszközt adni a Remény kezébe, egy épen elhalt ember lelke jött az égbe. „Megkérdelem, mi van a földön!” szolt az Úr. A jelentés iszonyú volt! „Rossz állapotok voltak, az emberiség fele megunt az életet, máris öngyilkos lett. A pokol már telistele lehet velük. A többiek némán, közönyösen üldögélnék, semmibe sem mernek kezdeni. A megkezdett építkezések abbamaradtak, a templomok üresek! A Remény eltűnt a földről azt beszélük, s ezért megy minden tönkre. Máskor is elszokott tűnni, de csak egy pillanatra, soha hosszabb időre s mindig szerencsésen visszaérkezett, hogy kiemelje bölcsőjéből az új esztendő, — de most hiába

várunk, hiába vár az egész emberiség, — nem mutatkozik!”

Mikor a Remény ezen sajnálatos eseményeket meghallotta, nem is várt, hogy elbocsájtásuk — kettétörte béklyóit, s hatalmas szárnycsattogással elrepült, hogy „kiemelje bölcsőjéből az új esztendőt”, s az emberiség nagy nyomoruságát — ha csak mesékkel is — mérsékelje úgy, mint azelőtt.

A Mindenható hagyta vonulni, úgy a mint volt, borzasztó hibáival és nagy szívóságával. És mert az emberek most az egyszer semmiképp sem tudták nélkülözni, egyelőre még nem jött el az az idő, hogy nevelje és megjavítsa a Reményt. Tehát későbbre halasztotta ezt az Úr.

Az Eszt pedig felszólította, hogy kotródjék és hagyjon neki nyugtot panaszaival.

Terényi Marcell.

Páratlan eredményű főúri vadászat. A Bács-Bodrogmegye közelében levő s őgróf *Pallavicini* Sándor tulajdonát képező Sándorfalva-féle Pusztán a napokban — mint a vadásztársaság egyik tagja a „*Bácsmegye*”-t értesíti — páratlan eredményű vadászat volt, melyen a következő főurak vettek részt: *Schwarzenberg* Károly herceg, *Goluchowszky* Agenor gróf volt külügyminiszter, *Ratibor* Ferenc herceg, *Altman* B. gróf, *Öttingen* Móricz herceg, *Traun* Károly gróf, *Széchenyi* Cáró gróf, *Apponyi* Géza gróf, *Pallavicini* Károly Alfons őgróf, *Cicatricis* csongrádmezei alispán és a házigazda. Leterítettek: 4 nap alatt 61 őzet, 6889 nyulat, 2166 fácánt, 2 rókát, 211 foglyot és 18 vegyes vadat. Összesen tehát 9346 darabot. Ebből lőtt *Traun* Károly gróf 1212, *Althmann* gróf 1051, *Schwarzeuberg* Károly herceg 1022, *Széchenyi* gróf 930, *Apponyi* gróf 904, *Goluchowszky* gróf 876, *Pallavicini* Károly Alfons őgróf 838, *Öttingen* herceg 803, *Ratibor* herceg 793, a házigazda 735, *Cicatricis* alispán, aki részben akadályozva volt a vadászatban, 182 darabot.

Gróf Széchenyi Emil a Dmke elnökjelöltje. A Szegedi Naplóban olvassuk, hogy a Délvidéki Közművelődési Egylet tagjai sorában mozgalom indult meg, hogy abban az esetben, ha az eddigi elnök lemondásához ragaszkodnék gróf *Széchenyi* Emil választják meg elnöké.

Dr. Hegedüs Aladár — királyi tanácsos. A király dr. *Hegedüs* Aladár, Baja város polgármesterét a közszolgálat terén szerzett érdemeinek elismerésül a királyi tanácsossággal tüntette ki. Dr. *Hegedüs* erre a kitüntetésre méltán rászolgált, mert polgármesteri állásában kifejtett tevékenységével erőteljesen mozdította elő Baja város közigazgatási, kulturális és társadalmi érdekeit. A közigazgatás is az ő vezetése mellett emelkedett arra a magas színvonalra, melyen ma áll. A legelkeseredettebb politikai pártusák közt diplomatikus éleslátással megtalálta a módját, hogy kell a város közkérdéseit az általános kívánalmaknak megfelelően megoldani. Kitüntetése a közönség minden részében megelégedést és örömet kelt.

Legyzőválasztás Csonoplyán. A *Deák* Andor elhunytával megüresedett jegyzői állás betöltése nagy gondot ad az intézőköröknek. A csonoplyaiaknak egy nagy része ugyanis a helyettes jegyzőt, *Patacsik* Dánielt óhajtja: a másik rész pedig *Rózsa* Dezső volt tisztaistvánfalvai jegyzőhelyettesét kívánja.

Bizottsági választások Szabadkán. A legutóbbi szabadkai városi közgyűlésen a központi választmányba beválasztottak: dr. *Vojnics* Ferenc, *Farkas* Zsigmond, dr. *Mukits* Simon, dr. *Milkó* Izidor, dr. *Békeffy* Gyula, *Mucsy* György, *Báics* Gergely, *Szkenderovics* Alajos, *Sztojkovics* Dusan, dr. *Lipozencsics* Lázár, *Szabó* János, dr. *Dembitz* Lajos, *Haverda* Mátyas, *Rieger* Mihály, *Crenkovics* János, dr. *Bolits* József.

A közigazgatási bizottság tagjai lettek: dr. *Békeffy* Gyula, *Farkas* Zsigmond, *Gyelmis* Gerő, *Mamusich* Félix, *Vojnich* Máté.

Községi orvosok értekezlete. A topolyai járásbeli községek orvosai — mint levelezőnk írja — dr. *Sárkány* János megyei tb. főjárásorvos elnöklete alatt tisztii értekezletet tartottak mult év december hó 22-én d. u. 2 órakor. Az értekezleten közegészségi ügyeket vitattak meg.

A topolyai gazdakör múlt év december hó 26-án este, saját helyiségében jól sikerült bált rendezett, amelyen Topolya község értelmesebb gazdái szép számmal volt jelen. Sokat rontott a rossz időjárás, de a jó kedvet nem sikerült elnyomni, mert a hajnali órákig ropták a csárdást.

Sikkasztás Feketehegyen. Barta Pál feketehegyi lakos — mint levelezőnk írja — Erdős János kárára 370 koronát elsikkasztott és megszökött. A csendőrség erre a nyomozást megindította és Bartát Debrecenben sikerült is elfogni. A kihallgatásnál beismerte tettét.

Tíz korona miatt rálőtt az atyjára. Tanurziits Spiriton pacseni 44 éves molnár múlt év december hó 24-én azt a panaszt tette a rendőrségnél, hogy Lázár nevű 20 éves fia azért, mert tőle 10 korona pénzt követelt, pisztolyal rálőtt; de szerencsére nem találta el. A fiatal vitét a rendőrség előállította. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy édes atya késsel támadt neki és leszurással fenyegette, ha 10 koronát nem ad neki és ő kényszerből lőtt az atyjára. A fiu ellen megindították az eljárást.

Házasságok. Ofner Oszkár budapesti orvos eljegyezte Ernst Olga kisasszonyt, Ernst Leó ujvidéki birtokos leányát.

Jahn Jakab kiskéri ev. lelkész eljegyezte Mühl Irén kisasszonyt, Mühl János óverbázi tanító kedves leányát.

Jancsucskó László titeli ev. lelkész eljegyezte Belohorsky Melánia kisasszonyt, Belohorsky Gábor ujvidéki ág. ev. főesperes szeretetreméltó és művelt leányát.

Ifju Csirszka Konrad bezdáni kereskedő eljegyezte Schmitusz Aranka kisasszonyt, ottani tanítónőt, dr. Zsubory József apatini ügyvéd művelt és bájos hugát.

Székelly Mózes verseci tisztviselő eljegyezte Horváth Margit kisasszonyt, Horváth Emili adai takarékp. főtisztviselő leányát.

Obman József joghallgató, Cservenkáról eljegyezte Höfner Emília kisasszonyt Orsováról.

Ernst Sándor budapesti kereskedő a napokban vette nőül Scheibner Katica kisasszonyt Bajáról.

Ifju Dobó János pétkai gazd. tiszt eljegyezte Klésa Apollina kisasszonyt Hódáságon.

Müller Ernő törekbecsei magántisztviselő eljegyezte Weiner Emma kisasszonyt Zentáról.

Ferenczy Mihály zentai kereskedő eljegyezte Piszár Nina kisasszonyt.

Jedlicska István boldogasszonyfalvi postamester eljegyezte Hauser Eteka kisasszonyt Zentáról.

Schäffer Mihály szabadkai főgymn. tanár eljegyezte Prokesch Terus kisasszonyt, Prokesch Ignác ny. főgymn. tanár leányát.

Dr. Gonda Gyula szabadkai tiszt orvos eljegyezte Kerényi Kuno szolnoki ügyvéd leányát.

Főispáni kinevezés. Fernbach Károly főispán Kekezovich János központi irnokot varmegyei kiadóvá nevezte ki.

Tanitógyűlés Zentán. A zentai tanitói járáskör dec. 27-én tartotta meg rendes őszi gyűlését a közp. népiskola-rajztermében. A gyűlést Bakody Márton elnök vezette. Az összegyűlt tanitók tudomásul vették az elnöki jelentéseket, elhatározták, hogy a nyugalomba vonult tanfelügyelőtől búcsúznak és az újat üdvözölni fogják és örökös tiszteletbeli taggá választották Bellér Péter nyugalomba vonult rajztanítót. A tárgyszózat értékes tétele volt Novoszel Andor tanító előadása a csoportfegyelméről, tornaszati vezényszavak alkalmazásával. Az előadó teljesen új irányt jelölt ki a csoportfegyelmzésre.

Ujvidéki város adozása. Ujvidék város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén jelentette Popp György pénzügyigazgató, hogy: — Egyes adóban befolyt november havában 132,341 kor. 76 fill., hadmentességi díjban 197 kor. 8 fill., bélyeg- és jogilletékben 14592 kor. 26 fill., fogyasztási és italdobban 9533 kor. 33 fill., tanitói nyugdíjban 583 kor. 50 fill., országos betegápolási pótdobban 5840 kor. 82 fillér. — Fent említett adónemekben összesen befolyt 163,088 kor. 75 fill., a múlt évi novemberhez képest 49,219 kor. 68 fillérrel kevesebb.

A Dmke palánkai fiókja vasárnap közmüvelődési estélyt rendezett, melyen az ottani tanári kar több tagja szerepelt. Spolarich János polg. isk. tanár Zrínyi Miklósról, a költőről tartott előadást. Eötvös Mihály tanár melodramát szavalt. Az estélyen nagyszámu közönség volt jelen.

Frater Loránt Ujvidéken. Az ujvidéki izr. négyelet január 18-án művésztélyt rendez, melyen Frater Loránt, a híres dalköltő és Paulay Erzsike, a Nemzeti Színház jeles művésznője is fellépnek.

Az ujvidéki Leoy-egylet Szilveszterestélyt rendezett, melyen tréfás műsor a művészi színvonalon állott. A nagyszámu közönség jól mulatott.

Jótekonycélú pásztorjáték Martonoson. Szépen sikerült karácsonyi előadást rendezett a martonosi róm. kath. tantestület az iskolás gyermekekkel. Az „Elveszett gyermek“ került színre, amelynek már tartalma is messze fölül haladta a sablonos pásztorjátékokéét. A játék végén az előképek egész sorozata gyönyörködött a közönséget. Nemcsak a darab sikerült előadása, hanem különösen a két szólamu énekbetétek mindenkit megleptek. A darab és az énekszámok betanítása, valamint az egészen rendezése Werner Katinka tanítónő érdeme. A színmű sikerét bizonyítja az a körülmény, hogy a közönség kívánatára háromszor kellett zsufozt ház előtt előadni. Összes bevétel volt 130 korona.

A véletlenség áldozata. A szabadkai Kramer Béla cég kiutója a napokban meglátogatta Gabrics András 17 éves szabósegédét. A Szabadkán divatosá vált bicikázásokról beszélgettek. A kifutó nagyon szenvedélyesen kezdett beszélni és kijelentette, hogyha valaki őt megtámadja, revolverével lelövi. Eközben kivette a revolverét, mely véletlenül elsült és a golyó Gabrics testébe furódott. A szerencsétlen embert a kórházban gyógykezelik.

A madarasi katolikus el. iskola növendékei Karácsony első és második napján vallásos tárgyú előadásokat rendeztek, mely jól sikerült. A rendezés nehéz munkáját Greiner Gyula tanító nagy rutinnal végezte.

Katholikus népszövetség Mélykúton. Mélykúton a napokban megalakult a katolikus népszövetség. Elnökévé dr. Zgama plébánost választották meg.

Halálozások. Paukovich Andor szabadkai tekintélyes ügyvéd, az ügyvédi kamara hosszú időközön át köztisztviselőben álló elnöke a napokban elhunyt. Temetésén, melyen valamennyi szabadkai hatóság, egyet és testület képviseltette magát, imponánsan nyilatkozott meg a részvét. A derék férfi elhunytát nagy és előkelő rokonság gyászolja.

Dr. Récsai Ede kulai ügyvédet, megyei közéletünk köztisztviselőben álló, kiváló alakját is családját súlyos csapás érte. Nagy reményekre jogosító Dezső fia a napokban 16 éves korában Bécsben, ahol a szülők gyógykezellették, meghalt. Kulán temették el ezernyi gyógyszerelő tömeg részvételével.

Kramer Jakab bajai magányzó a napokban 87 éves korában meghalt.

Grünwald Dávid bajai kereskedő a napokban meghalt.

Kishegyes község érdemes bírja, Szőke Rudolf e hó 18-án Budapesten a Klinikán, hol gyógykezelés végett tartózkodott, operáció közben meghalt. — Értelmes, művelt, és tevékeny ember volt. A birói állást hivatásosan töltötte be. A község óriási részvétele mellett temették el.

Gruits Miklós topolyai kir. járásbírósi végrehajtó e hó 20-án hajnalban agyszélhűtés következtében meghalt. Tiszta jellemű, humanus ember volt, az egész város tisztelte, becsülte. Temetése óriási részvét mellett e hó 2-án volt. Ott volt a társadalom összessége és a tisztviselők.

Az adai iparos olvasóegylet a napokban tartott közgyűlésében ifj. Czabafi Józsefet, az eddigi alelnököt választották meg. Az eddigi elnöknek, Vuics Endrének végleges lemondását sajnálattal vették tudomásul. A közgyűlés ezeket a lapokat rendelte meg: „Magyarország“, „Vasárnapi Ujság“, „Mátyás Diák“, „Tolnai Világlapja“, „Bácsmegeye“ és „Ada-Moholi Közlöny.“

Uj községháza Kulán. Kula község képviselőtestülete elhatározta, hogy a községházát és a jegyzői lakot újból fölépített.

Csöd Baján. Rude Ignác bajai ékszerész ellen eredelték a csöddöt. Tomeggondnok dr. Nyiraty János bajai ügyvéd.

Nagy csapás érte a garai birtokososztály egyik derék tagját, Mayer Károlyt. Három hónap alatt ragadta el a halál az apját, anyját és István nevű egyetlen fiát. A mélyen sujtott polgár iránt közszégszerte általános a részvét.

Dunafüred decemberben. Gombosról írják nekünk azt a furcsa esetet, hogy az ottani lakoságnak egyik tagját annyira gyötörte a melegség, hogy december 17-én, 18-án és 19-én a Dunában megfürdött. És mind a három alkalommal a kora reggeli órákban. Eddig még semmi baja sincs a különcknek. De ha még sokáig folytatják, hát alighanem megfigyelés alá veszi valamely ideg orvos.

Lopás a topolyai vasuti állomáson. A topolyai vasuti állomás főnökség — mint levelezőnk írja — a csendőrségnél azt a panaszt tette, hogy a vasuti raktárban elhelyezett 389 zsák buza szállítmányból hosszabb időközökben eddig meg nem állapított módon 23 zsák buza eltűnt. A csendőrség a nyomozást megindította, de az eddig eredményre nem vezetett. A buzaszállítmány Heiszler és társa zentai hengermalnába lett volna szállítandó. A kár 400—500 korona.

A zentai járás és Ada-Mohol községek. Ada község képviselőtestületi ülésén dr. Stein Adolf azt az érdekes indítványt tette, hogy keresse meg a képviselőtestület Mohol községet az iránt, hogy együttesen kérjék a zentai kir. járásbírószágot, miszerint az adai és moholi megidézett felek ügyeiben a 9 órai vonat kései beérkezésére való tekintettel csak fél 10—10 órától kezdődőleg tűzze ki a tárgyalást vagyis új ügybeosztást léptessen életbe.

A cservenkai aljegyző fizetésemelése. Krumesz Pál cservenkai aljegyző 884 koronányi fizetésének 1600 koronára való fölemelését kérte a községi képviselőtestülettől, amelynek legtöbb tagja azonban erről mitsem akart tudni. Fuchs községi képviselő közvetítő indítványában a fizetésnek 1000 koronára való fölemelését ajánlotta. Ezzel szemben azonban Borovszky jegyző az 1600 kor. mellett érvelt, mert — úgy mond — a mai nehéz megélhetési viszonyok és az aljegyző hasznos munkássága egyaránt indokoltá teszik a kérelem teljesítését. A képviselőtestület többsége — mint nekünk írják — az 1000 korona mellett döntött. Krumesz aljegyző megfelelebbzi a határozatot.

Szerencsétlen anya özv. Budánovits Józsefné bajmoki asszony. Két fia, Lázár és István, de mindkettő valóságos istencsapás a szegény asszonyra. Az első a napokban — mint levelezőnk írja — úgy elverte az anyját, hogy 10 napig őrizte az ágyat; a másik, a 15 éves István pedig 4 métermázsza buzát lopott el tőle. Az anya kívánóságára a rossz gyermekek ellen megindították az eljárást.

Véres verekedés Bajmokon. Komenda János bajmoki lakos — mint levelezőnk írja — úgy elverte Dömök Pétert, hogy súlyos sérüléseket ejtett rajta. Komenda ellen megindították a bünyenyítő eljárást.

Utcai harc Jánoshalmán. Jánoshalmán — mint nekünk írják — a napokban Csoveits István, Bozár György és Sarok Benedek ismert verekedők minden ok nélkül megtámadták Sallai István földmivest és véresre verték. Az ügyészség megindította ellenök az eljárást.

Uj cégek. Bácsmegeyében újabban eme cégek létesültek:

Góth Gusztáv gabonakereskedő Óbecse.

Puskás Gyula bornagykereskedő Temerin.

Gavanszky Testvérek és Alexievits Szenttamás (Gavanszky Mladen kilépett a cégből).

Mikin és Sztojkovits fűszerkereskedők Ujvidék.

Hack Testvérek gőzmalma Kula (Gerber József a cégből kilépett; helyette belépett Hack György).

Hungária kendergyár r.-t. Ujverbász (Grauug Lipót és Grauug Alajos igazgatói minőségük megszűnt).

Ifj. Pfeifer Miklós rőföskereskedő Bács-szentiván.

Egy nagy cég fizetési zavarai. Grauug Lipót bácsalmási megveszerte ismert gőzmalomtulajdonos — mint bennünket értesitenek — a Schosberger Artur-féle nagy bukás következtében fizetési zavarokkal küzd. Grauug mindent megtesz, hogy bukását elkerülje. Az eddigi jelekből ítélve, közte és hitelezői közt az egyezség létre fog jönni.

A titeli óvoda. Titel község előjárósága f. é. december 23-án tartott árlejtést a 17867 kor. 51 fillér költség keretén belül építendő óvoda és óvodai lakás munkáira, mely alkalommal a következő titeli vállalkozók nyújtottak be ajánlatot: Schmidtmayer András 17.800 kor., Kullmann Frigyes 16.740 kor., Meder Henrik 16.680 kor., Kettenbach Károly 16.770 kor., Reich Keresztély 16.660 kor. és Neujahr Vilmos 16.660 koronával. A kivitelre Reich Keresztély nyert megbízást.

Az ujvidéki szociálisták estélye. Az ujvidéki szociáldemokraták karácsony estéjén az Erzsébet-szállóban hangversenyt rendeztek, mely minden tekintetben jól sikerült.

Az örszállási olvasókör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

A bajai fogyasztási és vámbérletet az eddigi bérlő, Schwarcz József nyerte el. A bajaiak Schwarczcal annyira meg vannak elégedve, hogy a többi pályázót figyelembe se vették.

— **A tanítószolgák köréből.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Jatviné Láng Mária* szabadkai állami tanítóképző intézeti tanítónőt a IX. fizetési osztály 3 fokozatába, *Stárig Emil* tanítóképző intézeti képesített tanárt a bajai állami tanítóképző intézethez a X. fizetési osztály 3. fokozatába segédtanárrá, *Eckert János* újvidéki állami felső kereskedelmi iskolai rendes tanárt a VIII. fizetési osztályba, *Girth Győző* titeli, *Kopper Irma* palánkai állami polgári iskolai segédtanítót, illetve tanítónőt a X. fizetési osztályba rendes tanítóvá, illetve tanítónővé nevezte ki.

Az újvidéki szerb gymnásium iskolalátogatója. A közoktatásügyi miniszter az 1907/8 tanévre az államfelügyelet gyakorlására dr. *Margalits* Ede budapesti egyetemi tanárt az újvidéki szerb főgymn. iskolalátogatójává nevezte ki.

A Bácsalmási Takarékpénztár eddigi elnöki igazgatója, dr. *Schossberger* Jakab erről az állásáról leköszönt. A közgyűlés az így megüresedett igazgatói állást *Rosenberg* Emil ottani tekintélyes földbirtokossal töltötte be. Pénzügyi körökben meg vannak róla győződve, hogy ezzel a szerencsés akvizícióval helyrehozzák azt a csorbát amit a lefolyt esztendőnek sok viszontagsága az intézetben ejtett. Az új igazgatóba helyezett bizalom, tekintve képességeit és komoly, hasznos munkásságát, teljesen indokolt.

A Nemzeti Szalon Szabadkán. A Nemzeti Szalon január közepén Szabadkán kiállítását rendez. A siker érdekében az előkelő társadalom néhány vezetőtagja fáradozik.

Elfogott pénzhamisítók. Az újvidéki rendőrség a napokban letartóztatta Gavrilo Istvánét, ki a Huszár-féle tizletben egy hamis 5 koronással akart fizetni. A megejtett nyomozás szerint Gavrilo Istváné férje Sztojanovits Milán palánkai lakostól kapta eladás céljából a szükséges gépet, a mit azonban arra használt fel, hogy neje és Mihajlovics Joca ügynek segítségével maga akart gyártani 5 koronásokat, de mindjárt első napi kísérleténél rajtaveszett és a gyártott 9 darab 5 koronából mindössze egyet sikerült forgalomba hozniok. A megejtett házkutatásnál úgy a gép, mint a hamisítványok előkerültek. A rendőrség a hamisítókát a bíróságnak adta át.

A bajai Polgári-kör folyó hó 26-án tartotta tisztújító közgyűlését, megválasztották: elnöké Kanyó Ödön, alelnöké idős Szakál Mihály, jegyzővé Robicsék Gyula, könyvtárnok Fabriczi István, pénztárnok Stern József, háznagy Tóth Lajos. — Választmányi tagokká: Bandobranszki Milán, Baróczi Sándor, Ernyes András, Százmán Károly, Klebecskó János, Kriszthaber Ignác, ifj. Mekan János, Radonits István, Szenyan János, Vojnits Benjamin.

Halálós végű verekedés. Nádalfáról írják lapunknak: *Manojlovics* Sándor, nádalfai földműves folyó hó 14-én este a turja-nádalfai országot mellett levő csárdában rokonával, *Manojlovics* Milossal borozgatott. Hogy hogyan, a két férfi összeveszett és kimenve a csárdából nyitott bicskával egymásnak rohant. Örült késelés támadt közöttük, amelyben *Manojlovics* Sándor halálát lelte, míg ellenfele súlyosan megsérült. A gyilkost letartóztatták.

Hírhedt betörőt fogott el e hó 18-án a zsablyai rendőrség a temesvári rendőrkapitányi hivatal távirati megkeresésére. *Boksics* Pál, sájkasgyörgyei napszámosról van szó, aki ámbár csak 42 éves, eddig 22 esztendeig ült a börtönben. A hivatásos betörő legutóbb Nagyikindán és Aradon garázdálkodott. Nagyikindán egy rőfös boltot fosztott ki, Aradon pedig egy banküzletbe betört. E két nagyobb mérvű betörése miatt került hurokra. Letartóztatása alkalmával 157 drb 20 koronás aranyat, 6 aranyórát, 12 aranyláncot és egyéb ékszert találtak nála. Rőfös cikkekből valóságos raktárt fedeztek fel, amelyben 250 drb selyemkendő dominál mintegy 3000 K. értékben. A rendőri nyomozás megállapította azt is, hogy *Boksics* körülbelül már 150—200 drb selyemkendőt eladogatott potom áron részint sájkasgyörgyei, részint zsablyai embereknek, akik ellen orgazdaság miatt szintén megindult a vizsgálat. A betörőt Temesvárra kísérték.

Telefon Zsablyán. Zsablyáról írják lapunknak: Végrevalahára az elhagyott Zsablya is közvetlen összeköttetésbe került a „világgal”. A múlt héten elkészült a megyei telefon-hálózat zsablyai része. Már át is adták a forgalomnak, a melyben élénk részt vesz a 4 előfizető.

Egy bukás következménye. Jánosalmáról írják nekünk, hogy az ottani közönséget egy nagyobb szabású bűnügy foglalkoztatja, melyben néhány itteni kereskedő lopással van vádolva. A dolog előzménye a következő: Két évvel ezelőtt Lusztig Ignác bajai kereskedő csődbe került. Hogy árúját részben megmentsé, 12 ládával, állítólag 12000 korona értékben Jánosalmára hozott és ezen árut 4 itteni kereskedőnél helyezte el. Ezen árúból csodálatosképen 2400 korona ér

eltűnt, sőt midőn a tulajdonos ezt átvenni óhajtott, ezt kerekén visszautasították. Az ügy perre került és ennek folytatása vizsgálatot eredményezett, sőt terhelteknél házkutatást tartottak s ezen alkalommal kettőnél egy kocsi készruhákat mint korpus deliktum találtak. A szabadkai törvényszék lesz hivatva ez ügyben világosságot deríteni.

Tanítói kinevezés. Az érsek *Tóth* Etelkát matételkére tanítónővé nevezte ki.

Filharmonia Társaság alakul meg Szabadkán január 6-án. Az e célra egybehívott előértekezlet művezető igazgatóvá *Lányi* Ernőt, a szabadkai zenede igazgatóját választotta meg. Ügyvezető igazgató dr. *Békely* Gyula, titkár pedig dr. *Vécséi* Emil lett.

A cserekenkai fiataiság a karácsonyi ünnepeken délutáni előadást rendezett, mely jól sikerült. A megnyitói-beszédet *Stigelmar* János ev. lelkész tartotta, aki poetikusan beszédben ismertette a karácsonyi vallásérköcsi jelentőségét. A „karácsony az iskolában” című darabban az iskolai növendékek 22 tagja szerepelt. Ezután két egyházi éneket énekeltek. Végül a szegény gyermekek közt ajándékokat osztottak ki.

Fizetésektelenség Szivácson. *Deutsch* Rezső és társa sziváczi kereskedő-cég fizetésektelenség lett. Passivái 105,000 koronára rugnak. Az aktívák ezzel szemben csak 50,000 koronát tesznek. *Deutsch* bukását egy tüzesettel, melynél 18,000 korona kára volt s a zombori Herzogtestvérek szökésével indokolja.

Gondnokság alatt. A szabadkai kir. törvényszék *Wiesel* Ármán 50 éves, izr. vallású bajai lakost, a zombori kir. törvényszék pedig *Kalits* Mita 61 éves gör. kel. vallású nyugalmazott tanár zombori lakost és *Gaitly* Velkő zombori lakost gondnokság alá helyezte.

Tartalékos tisztek kinevezése. A hivatalos lap vasárnapi száma hozza a honvédség kötelékébe tartozó tartalékos honvéd hadnagyok és tiszthelyettesek kinevezését. Hadnagyokká léptek elő a szabadkai 6-ik honvéderedhez való beosztással: *Wolf* Vilmos, *Cibulás* Zsigmond, *Vinkó* István, *Acsády* Izidor, *Hechtl* József, *Orbán* János, *Weichand* Ferenc, *Hahn* Izidor, *Szakmaiszer* István, *Balázs* Gyula és *Pukács* Hadrián. A lovasságnál a 4-ik huszárezredhez való beosztással *Beretvás* Péter. Tiszthelyettesek lettek: *Hartmann* Pál, *Kerék* József, *Dr. Kiss* József, *Ószi* Béla, *Ubalics* Nebojsa, *Dr. Reisner* Antal és *Kellner* Jenő. A lovasságnál *Fullajtár* István. Hadapródokká kinevezettek a következő önkéntesek: *Karsay* Elemér, *Pfeil* Tamás, *Vukov* Pál és *Hoffmann* János. A lovasságnál *Horvát* Voksit István, *Szigethy* Bélát gyógyszerésziügyi gyakorlónak nevezték ki a 6. honvéd ezred tartalékában.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter dr. *Elschleger* Dezső újvidéki ügyvédet az újvidéki ügyészségi kerületében ügyészségi megbízottnak nevezték ki.

A szabadkai járásbírószolgák köréből. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke *Móga* László szabadkai kir. járásbírószolgai díjas joggyakorlót saját kérelmére a szegedi kir. törvényszékhez helyezte át.

Az újvidéki Erzsébet-szállodát *Ottó* Mihály herkulsfürdői szállodás vette át.

Elgázolt szolga. Újvidéken a napokban a Szücs-utcában *Gainov* Milán taligás lova valamitől megbokrosodott s örült száguldással rohant végig kocsival együtt a népes utcán. *Pengács* Sebők újvidéki lakos színházi szolga a lovat megfékezendő nekiugrott, hogy a ló zaboláját elkapja, oly szerencsétlenül ugrott azonban a lóhoz, hogy ez őt maga alá temette és összetaposta. A szolga szerencsétlenségét fokozta, hogy kabátja megakadt a kocsi rudján s így a száguldó paripa az utcán végig őt is magával hurcolta. *Gainov* Milán fuvaros ellen gondatlanságból okozott testi sértés miatt megindított az eljárás.

A bajai tanítóképzőintézet újév napján műkedvelői előadást tartott ezzel a műsorral: 1. Nyugateurópai ember. *Irtá* Gárdonyi Géza. Vigmonolog. Előadja *Jávor* Nándor IVa oszt. tanítónövendék. 2. Menüette miniatúr. Vonósnégyes. Előadják: *Polgár* József IIIb., *Pölskei* Pál IVa, *Schupper* Antal IIIb. és *Geyer* Béla IIb. oszt. tanítónövendékek. 3. A végrehajtó. Eredeti vigjáték egy felvonásban. *Irtá* Ábrányi Emil. Személyek: özv. *Majorné*: *Kisvárdy* Gyula IVb. o. tn, *Birike* fogadótlány: *Wittmann* László IVa. o. tn., *Fehérváros* Nándor köz- és váltó ügyvéd: *Depiny* János VIa. o. tn, *Szadai* Lajos: *Esztelczki* András IVa. o. tn, *Csabaj* Gáspár bírósági végrehajtó: *Lengyel* Rezső IVb. o. tn, *Koppancs* Ferenc: *Hodina* József IIb. o. tn, *Náni*, szakács-

nő özv. *Majorné*: *Szabó* Sándor IIIa. o. tn. 4. *Chaminade* C.: *Polka* Pizzicato. Előadja az ifjúsági zenekar. 5. A per. Németből szabadon fordított vigjáték egy felvonásban. Személyek: *Bagarja*: *Pollák* Miksa IVb. o. tn, *Suhajda*: *Papp* György IVb. o. tn, *Majoros* doktor: *Racs* János IVb. o. tn, *Deres* fogházor: *Depiny* János IIIa. o. tn, *Rendőr*: *Schultz* Ferenc IIIa. o. tn, *Éjjeliőr*: *Jászlics* Antal IIIa. o. tn. 6. *Kersch* Ferenc: Magyar ifjúsági induló. Előadja az ifjúsági zenekar.

A tiszakálmánfalvi rendőrök fizetésemelelése. Az elmúlt évben Tiszakálmánfalva község képviselőtestülete a rendőrség fizetésének javítását megtagadta, azonban a megyei törvényhatósági bizottság a rendőrök felebbezése folytán a fizetésüket felemelte, mely felemelés ellen a községi képviselőtestület felebbezett és így az ügy a belügyminiszter elé került, aki döntött és — mint velünk közlik — a vármegye határozatát jóváhagyta, vagyis a rendőrvetető fizetését 800 és a rendőrökét 600—600 koronában állapította meg.

A titeli polgári olvasó-egylet december 31-én tombola és táncos egybekötött Szilveszter estélyt rendezett, mely jól sikerült.

Egy palánkai gyár hangzatos cégtoldása foglalkoztatta a napokban a kir. Curia. Ugyanis ifj. B. P.-nek és társának a palánkai „Danubius mészhomokkő téglagyár ifj. B. P. és társai” közkereseti társas cégnél a cégjegyzékbe leendő bejegyzése iránt, az újvidéki kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság előtt folyamatba tett és az 1907. évi január hó 15. napján hozott végzéssel elintézt perenkívüli ügyét a kereskedelmi cégbejegyzések kihirdetésére felügyelő miniszteri biztosnak 1907. évi február hó 25. beadott felfolyamodása folytán a szegedi tábla az 1907. évi május hó 1. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, a következő végzést hozta: A kir. ítélőtábla az elsőbíróság végzését megváltoztatja, ifj. B. P. és társai felfolyamodókat azzal a kérelmükkel, hogy közkereseti társaságuk cége ezzel a címmel: „Danubius mészhomokkő-téglagyár Palánkán ifj. B. P. és társai” jegyeztessék be a kereskedelmi társas cégek jegyzékébe, elutasítja és a kir. törvényszék a szükséghez képest a kereskedelmi törvény 21. §-a szerinti további eljárásra utasítja. Önként értetik, hogy a felfolyamodóknak szabadságukban áll társas cégnél a keresk. törv. 10. és következő szakaszainak megfelelő szöveggel leendő bejegyzését kérelmezni. Indokok: A felfolyamodók által bejegyeztetni kért cégszövegben előforduló „Danubius” szó nem tekinthető olyan toldatnak, a mely a felfolyamodók közkereseti társas tizletének vagy ezen tizlet tulajdonosai személyeinek közelebbi megjelölésére szolgálhatna; holott a keresk. törv. 11. §-ának második bekezdésében foglalt és nyilvánvalóan a közkereseti társaságok cégének szövegére nézve (a ker. törv. 13. §-a) is irányadó rendelkezés szerint csakis ilyen értelmű toldat foglalhat törvényszerűen helyet. A „Danubius” szó nyilvánvalóan csakis a cégnél hangzatos tételére irányul, tehát csakis a reklám céljának szolgálhatna. Ez okból, tekintettel a keresk. törvény 16. és 21. §§-ra is, a jelen törvény rendelkezése szerint kellett határozni.

A kir. Curia ifj. B. P. és társainak a „Danubius mészhomokkő-téglagyár Palánkán ifj. B. P. és társai” közkereseti társaságának a cégjegyzékbe leendő bevezetése iránt az újvidéki kir. törvényszék mint keresk. bíróság előtt folyamatba tett s ugyanott az 1907. évi január hó 15. napján 630. sz. a kelt végzéssel elintézt és a kereskedelmi cégbejegyzések kihirdetésére felügyelő miniszteri biztosnak felfolyamodására a szegedi kir. ítélőtábla által 1907. évi május hó 1. napján kelt végzéssel megvizsgált perenkívüli kereskedelmi ügyét, ifj. B. P. és társai felfolyamodása folytán 1907. évi augusztus hó 26. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő végzést hozott: A másodbírószolgák végzését az abban felhozott indokok alapján helyben hagyja.

A titeli ártézi kut vízontagságai. Titeli levelezőnk írja: Titeli község képviselőtestülete ezelőtt 15 évvel ártézi kut furását határozta el, a furást annak idején meg is kezdték, ámde amidőn 15 méterre lekerültek, a kut fújni kezdett és forró homokot hozott felszínre, a fúvás oly erős és hangos volt, hogy mértőlekre elhalasztott. A kut betömésére akkor Budapestről hoztak szakértőket. A képviselőtestület a múlt évben újlag ártézi kut furását határozta el és a furást a folyó évben meg is kezdték és a régi helytől mintegy 60 méternyire 500 méter mélységre le is hatoltak anélkül, hogy vizet találtak volna. Jelenleg ártörheleten talajra akadtak, miért is a további furást beszüntették. A községnek eme eredménytelen furatás 20.000 koronájába került.

A Jánosalmi Függetlenségi Kör e hó 20-ikán tartotta évi rendes közgyűlését, melyen egyhangulag régi vezetőség lett újra megválasztva. Az egyesületi pénztárnok jelentése szerint a kör Kossuth-szobor alapja 963 koronára rug.

A magyar nyelv érdekében. Dr. Széchényi Tamás, szabályi járási főszolgabíró a napokban — mint levelezőnk írja — igen üdvös és hazafias rendeletet adott ki a szabályi járás községeinek. Elrendelte, hogy 1908. január 1-től fogva az összes számadások okmányait magyar nyelven állítsák ki. Ha nem magyar nyelvű okmányokat nyújtanak be a felek, úgy azok hiteles magyar fordításban mellékelendők. „De Önöknek — mondja a rendelet — megtiltom, hogy nem magyar szövegű okmányokat akár közvetlenül, akár közvetve állítsanak ki, illetőleg ezek kiállításánál közreműködjenek.” A rendelet — tekintettel a képviselőtestületek szerb ajkú tagjaira — megengedi, hogy a magyar okmányok mellé szerb nyelvű fordítást csatoljanak. A hazafias és a szerbség nyelvét lojálisan tisztelő rendelet, a helyes teljesítésért a községi jegyzőt teszi felelőssé.

Az újvidéki regale házikézelését határozta el a napokban tartott városi közgyűlés. A Königsstädter Testvérek előnyösen ismert újvidéki cég a bérbevétel iránt kedvező ajánlatot tett ugyan, de a közgyűlés többsége a házikézelés mellett nyilatkozott. Kassovitz bizottsági tag az újabb nyilvános árverést óhajtott, de erről se akartak tudni. Dr. Szék Lajos, az alkotmánypart vezére utalt ama veszélyekre, melyek a házikézelésből eredhetnek.

A bajai leányegylet karácsony második estjén kitűnően sikerült hangversenyt rendezett Reich Erzsike k. a. lírikus költeményt szavalt nagy hatással. Schlesinger Ilonka k. a. ügyes zongorajátéka zajos tetszést keltett. Stankovich Ferenc humoros monologot szavalt zajos derűltségek közt. Szünni nem akaró tapsviharral fogadták Alföldy Ilonka és Bernhardt Anna kisasszonyok művészi zongorajátékát. Különösen Alföldy kisasszonynak tapsoltak lelkesen, aki a mai estével is bebizonyította, hogy valóságos mentőangyala a nemes célt szolgáló leányegyletnek, mely az ő célutadat, okos vezetése mellett a legelső helyet vívta ki a bajai egyesületek közt.

A Jánosalmi Iparos- Kereskedőifjak Egyesülete Madzinyi Adorján gyógyszerészt díszelnökül választotta meg, mely alkalommal — mint levelezőnk írja — Madzinyi az egyesület könyvtára javára ötven kötet könyvet és 50 korona készpénzt adományozott. A szép ajándék, valamint az erkölcsi támogatás, melyet Madzinyi részéről élvez az egyesület, nagy hálaforrás az egyesület tagjai.

A Topolyai Polgári Olvasó Egylet december 26-án tartotta meg rendezt évi közgyűlését, amely alkalommal volt a tisztújítás. Ügybuzgó tevékeny elnöke, Sulyok János elhagyta az elnöki széket. A közgyűlés nagy ovációval bucsuztatta el. Az új tisztúkat a következők. Elnök: Szikora János, alelnök Szigeti János, jegyző Mangh Gyula, ügyész dr. Lestár Albert, házelnök Lőrincz István, pénztárnok Dósa Antal, ellenőr Csernai János, könyvtárnok Guba Szolán, Horvátovits Aladár. — Választmányi tagok: Árpády Ferenc, Rác Ferenc, id. Szokolai János, id. Fontányi János, id. Varró Péter, ifj. Varró Péter, Szent István, Jónás János, Kis Károly János, Wilhelm Miksa, Szabó György, Dósa István, Fontányi István, Izsáki Péter, Kurfis Gáspár, Bicskei Péter. Póttagok: Fitz Gusztáv, Mák József. Számvizsgálók: Faragó István, ifj. Tóth is. János, Tóth János. Zászlóőr: ifj. Rác György.

A szabadkai városi pénzek elhelyezése iránt a legutóbbi közgyűlés akként intézkedett, hogy azok minden szabadkai pénzintézetben alaptőkék arányában helyezendők el. A pénzkészletek elhelyezésének feltételeit a törvényhatósági bizottság a következőkben állapította meg. A pénzintézetek kötelesek kamat fejében az osztrák magyar bank mindenkor bank kamatájánál $\frac{1}{2}\%$ -al kisebb kamatot fizetni. Oly pénzeknél azonban, melyek után tőkekamatadó nem fizetetik, a kamatláb a mindenkor bankkamatlábal egyenlő. A városi tanácsnak jogában áll a Magyar általános hitelbank kivételével bármelyik pénzintézet ügymenetébe bármikor beletekintést nyerni. A törvényhatósági bizottság felhatalmazza a tanácsot arra, hogy a mennyiben ennek szükségét látja az egyes pénzintézeteknél elhelyezett beletekre nézve az illető pénzintézet igazgatósági, illetve igazgató tanácsi tagjaitól személyi biztosítékot okiratot követeljen be. A városi tanács által bejelentendő felmondás esetén kötelesek a pénzintézetek a náluk elhelyezett összes betétek 10 százalékának megfelelő összeget legfeljebb 5 nap alatt a további felmondás esetén pedig minden további 10 százaléknak megfelelő összeget 8—8 napi határidő közből visszafizetni. A pénzkészletek felosztása az 1907. évi mérleg alapján történik, amennyiben azonban valamelyik pénzintézet, habár csak nyers mérlegét is, az 1908. évi január hó 14-ikéig be nem mutatná, a részesedés arányai az 1906. évi mérleg alapján lesz megállapítandó. És végül a tanács felhatalmaztatik arra, hogy az árvatári pénzeket és az egyes alapok pénzkészleteit a fentebb leírt feltételek mellett és fenntartva meghatározott arányban saját legjobb belátása szerint helyezhesse el a kijelölt pénzintézetnél.

A zentai polgári iskola új helyiségének kérdése igen érdekes és sok tekintetben komikus fordulatot vett. Az esetről a zentai „Összetartás”, az ellenzéki 48-asok hivatalos lapja ezt írja:

„Már megemlékeztünk a vármegyei közigazgatási bizottságnak arról a határozatáról, amelyet az a zentai községi polgári leányiskola elhelyezése tárgyában hozott. Tudvalevő a város jól felfogott érdeke által vezérelve azt határozta, hogy kórháznak új épületet emel és a polgári leányiskolát a mostani kórház épületben fogja elhelyezni. Ez némely helybeli nagyságok érdekeinek nem felel meg. Áskálódásaikkal oda vitték a dolgot, hogy a közigazgatási bizottság új épület emelését rendelte el. Együttal megfenyegette a várost, hogy ha 1907. aug. 15-éig nem gondoskodik a polgári iskola kellő elhelyezéséről, a terhére ő, már mint a közigazgatási bizottság fog gondoskodni. A város ezt a határozatot megfellebbezte. A miniszter, az alkotmányos, a 48-as közoktatásügyi miniszter a város felebbezését elvetve, a megye határozatát helybenhagyta. Eddig rendjén volt a dolog, hanem most jön a hadd el hadd. Fogja magát a közigazgatási bizottság élén a 48-as kuruc főispánnal és anélkül, hogy a miniszter határozatát a várossal közölné, utasítja a tanfelügyelőt, hogy jöjjön Zentára és vegyen telket a polgári iskola számára. No no vitélő főispán úr. Csak lassan az agarakkal. A telket vételhez pénz is kell. A véghatározatban pedig arról nem méltóztatott említést tenni, hogy melyik kasszából vegyen pénzt a tanfelügyelő úr a telket vételhez. Mert talán tetszik tudni, hogy ahhoz pénz is kell. Nekünk pedig pénzünk nincs. Kölcsön pedig manapság nem igen adnak. Aztán meg arról sem méltóztatott intézkedni, hogy ki írja alá a szerződést a város nevében. Mert talán csak nem a tanfelügyelő nevére akarják iratni a telket? A városi közgyűlés a polgármesternek felhatalmazást telekvételre nem ad, mert a városnak van telke ha építeni akar. A város nevében a szerződést sem ön, sem a tanfelügyelő alá nem írhatják. Ez a város legsajátosabb joga, amelytől a közigazgatási bizottság meg nem foszthatja. Nem foszthatja meg főleg akkor, amikor a képviselőtestület az ő figyelmeztető szavait követve tartózkodik minden elkerülhető építkezéstől a mostani nehéz pénzügyi viszonyok miatt.

A képviselőtestület tudni fogja, hogy mit csináljon az ön rendeletével, kedves Fernbach ur! Mi itt csak megbélyegezni kívántuk azt a közigazgatást, amelyet a Bácskában ez a kvótafelemelő nemzeti uralom creált, amelynél erőszakosabb, jogfosztóbb, pártoskodóbb, cudarabb közigazgatás ebben a vármegyében még soha sem garázdálkodott.

Ön elakarja kobozni Zenta város önkormányzati jogát. Ön meg akar bennünket fosztani attól, hogy mi a közművelődésnek népünk által önkényt hozott és reánk óriási súlylyal nehezítő áldozatokban takarékoskodjunk. Ami tessék ezt megpróbálni. Mi vedelmeznünk fogjuk önkormányzati jogunkat az ön erőszakoskodásával szemben és vedelmeznünk fogjuk polgárságunk zsebet az ön tékozlása ellen. Majd meglátjuk melyik lesz az erősebb, az erőszakoskodása és jogtiprása-e, vagy a mi igazságunk? Nyugodtan nézünk ennek a harcnak eredménye elé, mert abból Zenta népének, amely oly óriási áldozatokat hoz a kultura érdekében, győzelmesen kell kikerülnie.”

A bácsmegeyi szociáldemokraták nagygyűlése. A bácsmegeyi szociáldemokraták karácsonykor Szabadkán nagygyűlést tartottak.

A megyei pártvezetőség jelentését Jurisity Antal (Zombor) terjesztette elő. Beszámol a pártvezetőség jelentésével, amellyel ő maga sincs megalégedve. Nem tettek annyit, mint kellett volna, de ennek a vidéki szervezetek az okai, mert anyagilag nem támogatták a központot. Ezért a pénziár deficitelt végződött, amennyiben a bevétel 811 korona 79 fillér, a kiadás pedig 823 korona 92 fillér volt. Számos gyűlést tartottak Zomborban is, vidéken is, de mindig a Zomboriak költségére.

Csonka Dániel a szabadkai párt- és szakszervezetek jelentését terjesztette be, kiemei, hogy az elmúlt évet főként a pártszervezet belső fejlesztésére fordították. Ezért állítottak föl négy hónappal ezelőtt a függetlenített párttitkárságot. Szabadkán 17 népgyűlést, 12 nyilvános szakgyűlést, vidéken 6 népgyűlést tartottak. Október 10-ike érdekében 3 népgyűlés volt. Október 10-én minden szakma sztrájkolt és a fölvonulásban 8000 munkás vett részt. Ez évben 26.500 röpiratot osztottak szét. Szabadkán van 12 szakcsoport. A Népszava heti-előfizetését is bevezették. Minden héten két tudományos fölolvast tartanak; helyesírás, írás-olvasás tanfolyamot. A büntetések nagysága: 93 napi fogház és 80 korona pénzbüntetés.

A szabadkai földmunkások jelentését magyarul Takács József, bunyevácul Váci András tették meg. Kiemelték, hogy a város nagy terjedelme, a munkások tudatlansága és szertszórtsága, valamint a hatóság üldözése nagyon megnehezíti a föld-

munkás-mozgalmat. De azért minden bajon segíteni igyekeznek. A külvárosokban hat csoport működik a fölén mindennap délelőtt és délután fölolvast tartanak, minden héten kétszer előadást a földmunkások részére.

Zsivanovits Gábor az újvidéki pártszervezet jelentését adta elő, amely a hatósággal és a kutyaszöveggel való folytonos küzdelem ismeretéből állott Amint most a megyei értekezletet, úgy az október tizediki fölvonulást és népgyűlést is betiltották. A katonaság fölültözött szuronyokkal cirkált az utcán, sőt a pétervári erődből az ágyúcsöveket is Újvidékre irányították. Minden üldözés mellett is szépen haladt a mozgalom. — A három nagy város jelentését Jurisity Antal németül, Zsivanovits Gábor szerbül tolmácsolta.

A délutáni ülésen Ferró József (Baja) panasolta, hogy a pártszervezetük és párttitkárunk nem működik rendesen. A pártügyek megvizsgálását kérte. Panaszát a megyei pártvezetőséghez utasították. Klapcz György a zombori építőmunkásokról, Vits Mihály a famunkásokról, Jerkovits Izidor a zombori famunkásokról tett jelentést. Drakulits György a kölpényi, Balog Ferenc a pirosi, Fischák János a kiszácsi és környékbeli tüzszervezetekről, Simon Henrik az ujsóóvi, Maurer Henrik az ósziváci, Weber Péter a bulkeszi és Mészáros Károly a szabadkai cipésszervezetekről tettek jelentéseket.

A jelentésekhez Gálfi Károly (Sebesits-Mértes) Vits Mihály (Zombor), Ladányi Rezső (Budapest), Csonka Dániel (Szabadka), Jurisity Antal (Zombor), Zsivanovits Gábor (Újvidék) és Forgách Dezső (Szabadka) szólottak, bírálván, úgy a megyei központ, mint a vidéki szervezetek jelentéseit. A vita lezárása után a jelentéseket 1 szavazat ellenében tudomásul vették.

A napirend második pontját (A szervezkedés és a sajtó) Forgách Dezső (Szabadka) adta elő. Rámutatott azokra az okokra, amelyek miatt sok helyt visszaesett a földmunkásmozgalom. Határozati javaslatot terjesztett be a pártszervezetek kiépítése, a pártlapok és földmunkáslapok terjesztése és a megyei pártélet kiépítése ügyében.

A betérjesztett javaslatot Simon Henrik (Ujsóóvi) németül, Zsivanovits Gábor (Újvidék) szerbül tolmácsolta. Hozzászóltak a javaslatához Fischák János (Kiszácsi), Váci András (Szabadka).

Jurisity Antal (Zombor) a javaslat elfogadása mellett indítványt nyújt be, hogy a megyei központ ne Zomborban, hanem Szabadkán vagy Újvidéken legyen. Az indítvány az előadói javaslattal együtt tárgyalatván, hosszabb vita fejlődött ki, amelyben ismételtén részt vettek Ladányi Rezső, Jurisity Antal, Kiss Mihály, Klapcz György, Zsivanovics Gábor és Forgách Dezső. A vita magyarul németül, tótul, szerbül ismertevén, Forgách Dezső zárszavai után a benyújtott határozati javaslatot egyhangulag elfogadták, Jurisity Antal indítványát pedig 41 szóval 16 ellenében elvetették s így a központ Zomborban marad.

Bácskai karcos.

A petrőci komlóegyletet be kellett olvasztani a megyei gazdasági egyletbe, mert a tót parasztság — miként Csaják tanító az ülésen jelezte — nem bízik a petrőci vezetőkben.

A rövidlátó atyafiak nyilván azt hitték, hogy a vezetők csaják őket.

Latinovich Géza arcképe. Galambos Sándor lelkes beszédének hatása alatt elhatározta a gazdasági egylet, hogy volt ügyvezető elnökének Latinovich Gézának arcképet beszerzi s a dísztermében kifüggeszti.

Latinovich Géza okos, ügybuzgó vezérletével hatalmas alkotásokra képesítette az egyletet. Az egylet tehát viszonzásul most őt akarja képesíteni.

A Kőszeghy-féle talajmívelőgépek érdekében derék munkát végeznek azok az urak, akik a zombori nagyértekezleten a tervet elkészítették.

A dolog alapos szakértők vették a kezökbe, mert ezek az urak bebizonyították, hogy a megyei közélet talaját is jól meg tudják művelni.

Fordulat a bajai bank ügyében. Ezzel a címmel tárgyalja most újból egy szabadkai s egy bajai lap a hírhedt ügyet.

Ebben a dologban nemcsak fordulat, hanem fölfordulás támadt már. Tudniillik az ember gyomra fölfordul már a dolog undorító módon való fölálalásától.

A cservenkai aljegyző. Hrumesz Pál kétszeres fizetésemelést kért. Minthogy már többben is fizetésemelést kértek és kaptak, a képviselőtestületet a kíváncságot annyira dühbe hozta, hogy az egyik községi képviselő így fakadt ki: — Müssen wir denn immer nur was krumes kriegten?!

A Határőr és Ujvidék fuziója. Sokan megütköznek azon, hogy nem elég, hogy Zanbauer Ágoston belépett a függetlenségi pártba, hanem még az Ujvidék is beolvadt a Határörbe.

Furcsa! Hiszen Zanbauernek, mint az Ujvidék szerkesztőjének az a feladata, hogy ha veszély fenyegeti a régi helyen, hát új vidéket keressen magának.

*

A magyar nyelv érdekében dr. Széchényi Tamás szabályi főszolgabíró igen üdvös és hazafias rendeletet adott ki.

Tomics Jásóék, akik a szabályai kerületre állandóan pályáznak, ettől a férfiutól tanulják meg, hogyan kell radikális politikát csinálni.

*

Az ujvidéki regále házikezelése mellett hadakozott az egyik bizottsági tag, miközben Luegerre és a bécsi házi kezelésre hivatkozott.

A felszólaló rossz helyről szedte a példáját, mert Bécsben nem annyira kezelnek, mint inkább elkezelnek.

KÖZGAZDASÁG.

A titeli gazdasági egyesület f. hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal — mint levelezőnk írja — új alapszabályok készítését és a tisztviselőknek egy háznagygyal és egy ellenőrrrel való szaporítását elhatározta és a tisztújítást ezen értelemben is tartotta meg. *Welker* Péter korelnök elnökléte alatt. Elnök: *Zitta* János elemiskola igazgató; alelnök: *Jancusko* László, pénztáros; *Blesch* Henrik; ellenőr: *Tausz* István; háznagy: *Schneider* Keresztély; könyvtáros: *Schneider* Péter. Ezenkívül választott 12 választmányi tagot. Végül *Jancusko* László indítványára *Berényi* Sándor volt elnököt örökös díszelnökké választotta meg.

A bab hajtása. A bab hajtása sokban hasonlatos a burgonyához. A magot elvetjük 15—20 cm.-es cserepekbe és az üvegházba közel az ablakhoz állítjuk. Az első vetést januárban, a másodikat februárban és az utolsó márciusban tegyük meg; ez időn túl már a szabadban is vetethetünk. Az első vetést cserepekbe úgy végezzük, hogy minden cserepbe 4—5 szem magot teszünk; a második és harmadik vetést már állandó helyére, közvetlenül a melegágyba tesszük, amikor is az egyes tő- és sortávolságot 25—30 cm.-re vesszük. A melegágyi babnak úgy az öntözésére, mint a szellőztetésére igen vigyázzunk, mert ha sokat öntözzük vagy erősen megázik, kirothad; ha pedig a leggyengébb hideg éjszakai szél éri is, mindjárt vége van a levelének. Öntözni tehát keveset öntözzük, s ha eső közeleg, rakjuk fel az ablakokat.

Ügyeljünk arra is, hogy némelykor a hőmérséklet igen leszál a legszebb tavaszi napon is; ilyenkor az ablakot eresszük reá, mert az ilyen időben is elromolhat egész munkánk gyümölcse. Néha az ilyen időben rozsdát kap a bab, amidőn a levelein vörös-barna apró foltok támadnak, sőt lemegyez a baj a szárra is és elpusztul az egész bokor. Ha ezt idején észre vesszük, a megtámadott tövet távolítsuk el mindenestől, a földet az egész ágyban porhanyítsuk fel és a hiányzó bokrok helyeit vesszük be, vagy ha palántánk van, ültessük be. Ha a hűvös idő tovább tart, rakjuk az ágyat körül friss lótrágyával, hogy bent az ablak alatt a kellő hőmérséklet meglegyen.

Hajtásra korai és törpe babot használjunk mindig, amelyről kellő gondozás mellett április végétől május derekáiig bizton szedhetjük az első termést.

A baromfitenyésztésből miképp lehet állandó és nagy jövedelmezt biztosítani? A legutóbbi években rohamosan emelkedett nemcsak hazánkban, de a külföldön is a hus ára. Természetes következménye lett ennek aztán az, hogy a közönség a baromfi és tojáshozás iránt óriási mérvben fokozta s így a baromfi és a tojás ára is lényegesen emelkedett. Kétségtelenül bebizonyított pedig az, hogy a legolcsóbban állítható elő a baromfi és tojás csak tudni kell annak módját, mert ismeretes dolog az, hogy nem minden baromfi való hus- vagy tojástermelésre s nem minden vidéken lehet az egyik, vagy másik tenyésztési ágazat kellő fellendítésére nagyon jó eszközünk van s ez a *Hreblay* Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő baromfitenyésztő szerkesztésével hetenként megjelenő „*Baromfitenyésztés*”

című szaklap, mely immár újévtől kezdve a 6-ik évfolyamba fog lépni. Ezen képes heti szaklapot a szerkesztőség Rákosliget mindenkinél, aki levelezőlapon oda fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küld mutatónak, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házilagott lapot minden tenyésztő megismerje s abból állandó és nagy haszna legyen. A „*Baromfitenyésztés*” felöleli és a legteljesebben tárgyalja a gazdasági és sportbaromfi, éneklő- és díszmadár, galamb és házinyulatenyésztési és értékesítési kérdéseket. Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „*Baromfitenyésztés*” a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: egy évre 10 kor., fél-évre 5 kor. Előfizetési pénzek c. cím alatt: „*Baromfitenyésztés*” szerkesztősége: Rákosliget, Bpest mellett küldendők.

A Zentai Gazdakör a napokban tartott közgyűlésében elnökké újból egyhangulag nagy lelkesedéssel dr. *Zákó* István kir. közjegyzőt választották meg. Alelnökök lettek *Kiss* Simon és *Hévér* Péter; titkár *Novoszell* János, pénztárnok *Tóth* János Antal, ügyész dr. *Hajdu* Dezső. Választmányi tagok lettek:

Baráti Péter, *Burány* János, *Biliczky* Károly, *Branovacs* Miklós, *Boros* Márton, *Barsi* M. József, *Csabai* István, *Goldstein* Benő, *Döme* Péter, *Gróf* József, *Gyenes* Péter, *Gere* Ignác, *Hévér* Ferenc, *Hirschfeld* Ferenc, *Deák* Urbán, *Heiszler* Ferenc, *Horti* Ferenc, ifj. *Jedlicska* István, *Kabos* Ármin, *Kadvány* Orbán, *Keceli* M. Balázs, *Lövey* János, *Madari* János, *Milacski* Lajos, *Nagy* Kelemen, *Piszár* János, *Polyák* György, *Polyák* Ferenc, *Pap* Bálint, *Puskás* Ferenc, *Pusztai* Mihály, *Rudits* Farkas, *Rudits* Pál, *Sós* István, *Smidt* Fülöp, *Száris* Géza, *Szűcs* Lajos, *Szabó* Sándor, *Széli* Ferenc, *Szorcsik* Sándor, *Tóth* Pál, *Vuitts* György, *Vukov* Endre, *Rieger* Alajos, *Horváth* Imre Káta, *Rudics* János, *Cikatricis* János, *Barsi* András, *Dudás* Lajos, *Lályi* Miladin.

A Gazdakör pénztári állapota a következő összegeket tünteti fel. Bevétele volt különféle címen 4369 K. 10 fill., kiadása 2941 K. 51 fill., pénzmaradványa 1427 K. 59 fill. Ezen összeg a múlt évi pénzmaradvánnyal és alapokkal (8227 K. 06 fill.) 9654 K. 65 fillert tesz ki.

A Kőszeghy-féle Talajmivelő-gépgyár r. t. a napokban megalakult. Elnök lett gróf *Széchényi* Emil főrendiházi tag, ny. főispán, alelnök *Latinovits* Pál ny. főispán, a Bács megyei Gazd. Egylet elnöke. Igazgatósági tagok: gróf *Wilczek* Frigyes, *Ambrozovits* Lajos bajai főispán, *Somogyi* Emil gyáros, dr. *Alföldy* Lajos tb. megyei főorvos, hajai járásorvos, *Falcone* Lajos nagybirtokos és *Scharp* Károly. A felügyelőbizottságba beválasztottak: ifj. *Szutrély* Lipót és *Észi* Mózes. A részvénytőke 250 000 korona, mely máris tul van jegyezve.

Szeszüzet. Az *Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten*, budapesti központi irodájának V., Mérlegutca 11. szám, heti üzleti jelentése.

Mai zárlatok Bpsten: Ab vasút Kecskemét. Nagyban Kicsinyben

	korona	
Finomított szesz adózva	168—	173—
Finomított szesz adózatlan	69—	74—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlan	—	—
Nyers szesz adózva	166—	169—
Nyers szesz adózatlan	67—	70—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	58—	60—

A vetések állása. A földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján december hónap 15-én a következő volt: A lefolyt egy hónapi időszak időjárása a mezőgazdasági munkálatokra: szántásra és vetésre, ugyiszintén a szőlők tartására, valamint a répa kiszedésére és elvermelésére nagyobbára alkalmas, sőt ahol tulságos eső nem volt, kedvezőnek mondható. A vetési munkálatok, bár a rendes időszaknál jóval későbbben, de azért nagyobbára befejeztettek. Igaz viszont az is, hogy az elvetett mag nem mindenütt kelt ki, sőt több vidéken, ahol a még száraz talajba vetették, a mag részben ma sem kelt ki, vagy csak az utóbbi napokban kezdett ritkán és foltosan kelni. Egyes helyeken csirázásban van az elvetett mag és mert a késői kelés következtében nagyon sok a zsenge vetés, félő, hogy a tulságos nedves, vizes talajban levő vetésekre káros hatással lesz. A már bokrosodásnak indult s megerősödött szép sűrű vetés a hideg időt kevésbé sanyli meg, bárha ennek sem használ a hirtelen beállott fagy. A rendkívül abnormális időjárás tekintetbe vételével, mely a szántás és vetési munkálatokat az egész ősz folyamán annyira befolyásolta, a mezőgazdasági állapot is igen

különböző. Aránylag még a legkielégítőbb az állapot a Duna jobb és bal partján, eléggé türelhető a Duna-Tisza közén és a Királyhágón túli részeken, valamint a Tisza felső részeiben, kevésbé kielégítő a nagy Alföldön, ahol a vetés jobbra csak december hónap első felében kezdett kelni s ahol ma is alig lehet látni szép sűrű, zöld vetést. Mint-hogy a sok csapadék előmozdította a rovarok és férgek pusztulását, rovar- és egérkárról jelenleg alig hallani már panaszt. Így tehát az erősebb vetés amely üde zöld színű, már nem, vagy csak helyenkint a dombosabb vidékeken szenved rovaroktól és férgektől. Az enyhe őszi időjárás folyamán a zöldelő rétekre a jószág sok helyütt kijárt. Takarmányhiányról egyelőre kevés panaszt lehet hallani, bár tagadhatalan, hogy takarmány dolgában az idén a gazdák helyzete a szokottnál valamivel kedvezőtlenebb, miért is a gazdák jó beosztásra és takarékosagra utalvák.

Szerkesztői üzenetek.

L. A., Pa. Roglatica. Azért történetelt, mert 1 nappal később jelent meg. Egyébként újból postára tettük.

K. S., Kishegyes. A kívánt példányt postára tettük. A sajtóhibáért elnézését kérjük.

„Üres a Mindenség.” Ez a mindenség csakugyan üres.

H. V., Baja. Köszönjük. Kellő időben meglesz.

„Nem jó az ut merre járok.” Bizony nagyon döcögős. A jövőben jobb rímekkel méltóztassék kiközvejni.

T. J., Bezdán. Állandó munkásságát szívesen vennők.

Levelező, Szabalya. Helyesen tette, hogy megmaradt.

O. A., Herczegszántó. Köszönjük fővilágosítását. Olyan megyei határozat ismeretlen előttünk.

Dr. F. Á., Mohács. Annak idején kérünk néhányat.

H. V., Kossuthfalva. Köszönjük.

„Egy bukás következménye.” A nevet csak akkor fogjuk közölni, ha a büntetőtörvényszék tárgyalni fogja az esetet.

L. Zs., Budapest, Csengery-utca 76. Pénteken vagy szombaton a kívánt helyen lesz.

W. B., Zombor. Lovász Márton Adán volt jegyző. Távozásának okát nem ismerjük. Első ízben Léván lépett föl, de megbukott.

—s—, Bácsalmás. Lehetetlen volt, mert Borsódról egyenesen Zomborba kellett utaznia.

Dr. Sz. M., Boldonyasszonyfalva. Köszönjük. De más helyről már napokkal előbb kaptuk meg.

S. T.—a Szalonba sárezipóval belépni, a legnagyobb foku neveltség. A másik se helyes, de azért gyakori.

K. K. Zenta. A mostani számban nem lehetett elhelyezni, mert másik kettőt már előbb adtunk le.

Levelező, Topolya. E hó 15-ig elintézzük.

Levelező, Szabalya. Ez uton is köszönjük és hasonlókkal viszonzunk.

G. B. Ujvidék. Már intézkedtünk.

S. T.—r. Előre is köszönjük. Lapunk vezére intézte el.

Dunagárdony község előljáróságától.

ad. 200

1907. kig. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Dunagárdony község előljárósága, a jóváhagyott terv és költségvetés alapján két tantermes iskola és tanítói laképület építési munkálatainak biztosítása végett Dunagárdony községhezánál 1908. évi január hó 31-én d. e. 9 órakor szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozókat meghívjuk azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az előirányzati összegnek 10 százalékát bánatpénz címén készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban letenni tartoznak.

A tervezet, költségvetés és árverési feltételek a jegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A két tanterem és tanítói laknak felépítési költségei 30306 kor. 20 fill. vannak előirányozva.

Dunagárdony, 1907. évi december hó 31-én.

Knezevich József
jegyző.

Radak Toma
h. bíró.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes, kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Gyengeség esetében,

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

különösen lábadozóknál vagy vérszegénység, tüdőbaj, tulerhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat. Ez a szer a SCOTT-féle Emulsió. egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorfűv, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyltetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósor-szesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer” köszvény-csusz és a meghülés egyéb következményeinél legis-kezebb népszerű.

Ár az eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-széküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

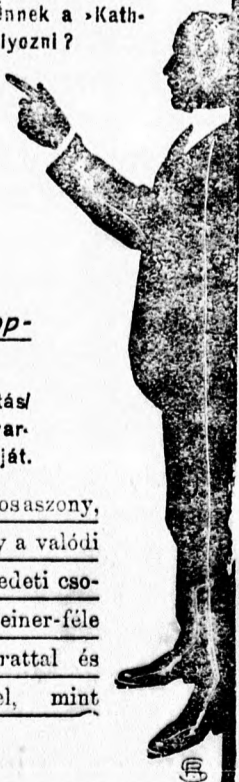
Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű után-szót kap, mely a »Kathreiner-t« kitüntető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítás/módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetébe vésni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Sanatogén!

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felrészítő szert.

Erősíti a testet, edzi az idegeket.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Képes ismertetőfüzetet ingyen és bérmentve küld Bauer és Tsa., Berlin SW. 48.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghüleséknél, bedörzsölésével söléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerárja az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

GYOMORBAJOSOKNAKI

Mindazoknak, kik hűtés, a gyomor túlterhelése, silány, nehezen emészthető, túlságosan vagy túlhideg étkek élvezete, vagy rendetlen életmód folytán gyomorhajban, gyomorhuruf, gyomorgörcs, gyomorbántalmak, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, egy kitűnő házi szer ajánlatos, melynek kitűnő hatása éveken át kipróbáltott; ez az

ULLRICH HUBERT-féle növénybor,

mely kitűnő gyógyerejű füvekből jó borral készül s az emésztő szerveket erősíti. —

A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat és előmozdítja a vérképződést.

A növénybor kellő időbeni használata csirájában elfojtja a gyomorhajokat. Ne késsünk használni tehát jelenségeknél, mint **tejfájás, felbőgösés, gyomorégés, puffadás, hányásinger,** melyek idült gyomorhajoknál hevesen lépnek fel, e tünetek már néhányzori ivás után.

Székrekedés kellémellen következményeivel, mint **szorulás, bélgörcs, szivdobogás, álmait-lanság,** vérömlések a májba, lép- és végbelrendszerbe a növénybor által igen gyorsan mellőzötnék. A növénybor mellőzi az emésztéshetlenséget és könnyű szék által az alkalmatlan anyagokat eltávolítja a gyomorból és belekből.

Sovány, sápadt kinézés, vérhiány, elerőtlenedés következményei a rossz emésztésnek, hiányos vérképződés és a máj beteges állapota. — **Étvágytalanság, ideges bágyadság,** lehangoltság, gyakori **tejfájás, álmatlan éjszakák** veszik elő a személyeket. — A növénybor friss impulzust ad az elbágyadt életerőnek. A növénybor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és táplálkozást, ingerli az anyagváltozást, gyorsítja a vérképződést, csillapítja az idegeket és új **életkedvet teremt.** Számtalan elismerés és hálalrat bizonyítja ezt. — Kapható 1.50 és 2 frtos palackokban Szehervár összes gyógútárlalban, melyek 3 vagy több palackot eredeti áron küldenek továbbá Várpalota, Polgárdi, Seregélyes, Lovasberény, Vaal, Acsa, Csákvár, Bodajk, Moór, Zirc, Veszprém, Enying, Aba, Sárosd, N.-Perkáta, Duna-Adony, Ráckeve, Ercsi, Söskut, Martonvásár, Etyek, Bicske, Tata-Tóváros, N.-Igmány, Győr-Szt-Márton, Tét, Győr, Acs, Komárom, Bajna, Esztergom, Szt-Tamás, Szt-Györgymező, Pádkány, Vörösvár, Budaörs, Török-Bálint, Promontör, Csepel, Tétény, Erd, Sziget-Szt-Miklós, Almás, Szalk-Szt-Márton, D.-Pentele, D.-Vecse, Hercegfalva, Sárbogárd, Sár-Szt-Miklós, Szilas-Balhas, Czece, Simontornya, Ozora, Lajos-Komárom, Adánd, Endréd, N.-Vázsony, Szt-Gál, Devecser, Pápa, Lovász-Patona, Szill, Kapuvár, Fertő-Szt-Miklós, Csorna, N.-Megyer, O-Gyalla, Szt-Péter, Bátorkeszi, N.-Maros, D.-Verőce, Vác, Tótfalu, Szt-Endre, Pomáz, Békás-Megyer, R-Palota, Kőbánya, R-Keresztur Soroksár, D.-Földvár, Ráckeve, Ujpest, Budapest és itt minden magyarországi és osztrák-magyar birodalmi gyógytárban. — A fehérvári gyógytárak 3 vagy több üveg növénybort eredeti áron küldenek Auszria-Magyarország minden helyére.

Utánzás filos. Csak Ullrich Hubert-féle növénybor kérendő.

Szabad kézből eladó

a Steiner N. János hagyatékát képező, Babarc községben (Baranyamegye, mohácsi járás) fekvő mintegy

165 magyar hold nagyságu tagosított birtok

vetéssel, épületekkel élő és holt fundus instruktussal együtt. — Bővebb felvilágosítást nyujt a

Mohácsi Közgazdasági Bank.

Bajmok község előljárósága.

2474. szám.
1907.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok község előljárósága a községi képviselőtestületnek 55/1907. kgy. számú határozata alapján az utcák és terek szabályozási vonalainak megállapítása és a vármegyei építési szabályrendelet 1. §-ában előírt, továbbá a vármegyei Alispán urnak 19807/1907. számú rendeletével közölt kimutatásban szabályozott minta szerinti **mérnöki munkálatok** elkészítésére pályázatot hirdet, felkéretnek az ezen munkálatok elkészítésére vállalkozni hajlandó mérnök urak, hogy ajánlataikat **1907. évi december 31-ig** Bajmok község előljáróságánál benyújtani sziveskedjenek.

Bajmok, 1907. december 13.

Lichteneckert József
jegyző.Kollár József
bíró.

2-2

Mozsor községétől.

3003/1907.

Árlejtési hirdetmény.

Mozsor községe közhírré teszi, hogy iskolát épít vállalat utján 31618 korona 47 fillér előirányzott összeggel és hogy ezen vállalatra nézve az árlejtést **1908. évi január hó 20-án d. e. 10 órakor** tartja meg a község tanácstermében.

Az árlejtézők kötelesek az előirányzott összegnek 5%-át vagyis 1581 korona bánompénzt készpénzben avagy óvadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt letenni.

A terv, költségvetés és az árlejtési, illetve a szerződési feltételek a község jegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Mozsor, 1907. évi december 26-án.

Eremics Milán,
jegyző.Paga Emuchku,
bíró.

2-1

Heim féle
MEIDINGER KÁLYHÁK
A feltaláló
DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL
kizár. jogosított gyára.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.

„Hestia” kályhák
HEIM féle folyton égő-szabályozó-szellőző kályhák
TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLATBAN.

Utánzatoktól óva intünk
MEIDINGER-OFEN utalással az itt álló védjegyre
H. HEIM

Folyton égő, kandallók
KÖZPONTI FÜTESEK
MINDEN RENDSZERBEN,
MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZÉLÉSSEL.
EGY KANDALLÓ TÖBB HEVYSÉGET FÜGGETLENÜL BEFÜTHET.

Szellőztetési berendezések,
MINDENMÉRT SZÁRÍTÓ, BERENDEZÉSÉR,
NÖVÉNYHÁZI FÜTESEK.

Legjobb referenciák: Prosperusok és költségvetésük
inven és bérmentve.

Eredetiben kaphatók csak fenti helyen
vagy Bécs, I. Schwarzenbergstr. 8.

383/1907.

Pályázati hirdetmény.

Zsabya községben üresedésben levő 1000 korona évi fizetéssel egybekötött községi **írnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Kellően felszerelt kérvények hozzám **1908. évi január hó 15-ig** betérjesztendőek.

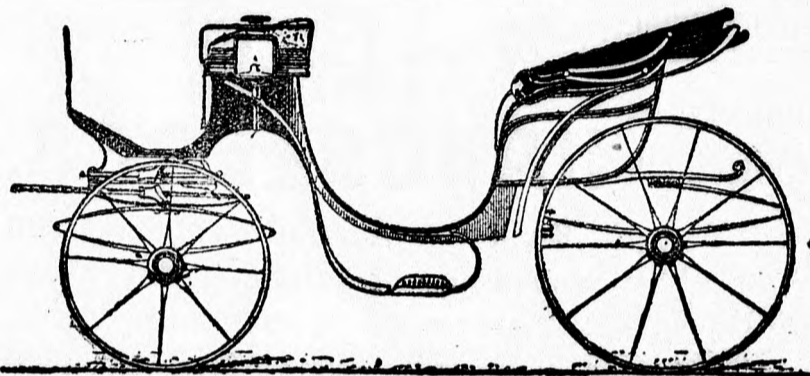
Zsabya, 1907. évi december 18-án.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

2-1

Bács megye
földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

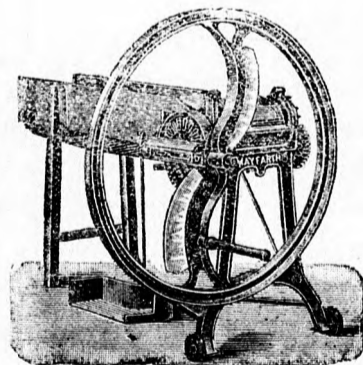
nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá **gummi kerekeimet.** Állatorvosi főiskolában a **patkolási** különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.**

Mindezek előrebocsajtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserelek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

Takarmánykészítő gépek, szecskavágó, répvágó, darálómalom, abragőzőlő,

trágyaszivattyuzó,

„AGRICOLA” (tolókerék system.) VETŐGÉPEK

összes és különféle mennyiségű magvakra, kerekek kicserélés nélkül; hegynek és völgynek. Legkönnyű járás, legnagyobb tartósság, legolcsóbb ár.

Ékék, hengerek, boronák, széna- és szalma-prések kézihajtásra, kukoricamorzsoló, cséplőgépek, emelő csigák, tisztító malmok és triurokat

gyárt és szállít mint különlegességet a legujabb és legelőnyösebb szerkezettel

MAYFARTH PH. és TÁRSA MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁROSOK

WIEN, II., TABORSTRASSE 71.

10-9

Kifünteve 600 arany, ezüst és bronzéremmel.
Kimerlő katalógus ingyen. — Képviselek és ismételtarúsítók kerestetnek.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján** irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van disztive és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

Zenta.

BIHARI J.
kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,
Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

és egyénektől teljesen független újság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hí, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

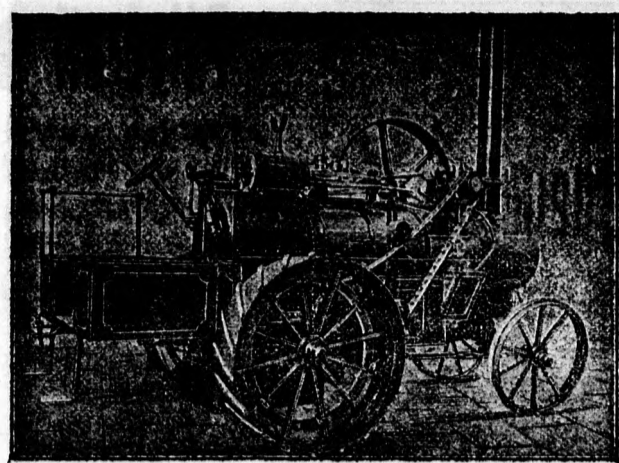
Mutatványszámot mindenkinék 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.**

Legpraktikusabb összeállítás.

**Magánjáró
öntvények**

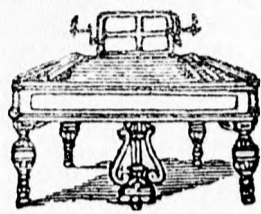
nyersen vagy
megmunkálva
készen

Schumacher Rudolf fiai cégénél kapható Ó-Becsen.

Átalakítanak a legszolidabb kivitelben jóállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6-os magánjáró eladó s vesznek vagy becsereálnék 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

Legolcsóbb rendszer.

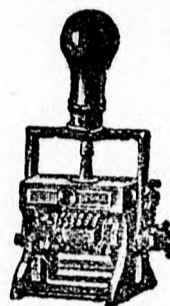

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel
Kudlik Ádám.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

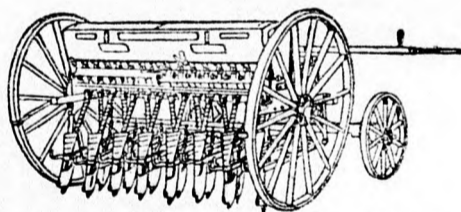
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

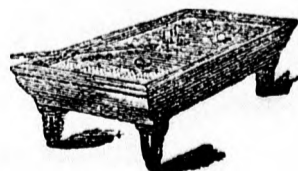
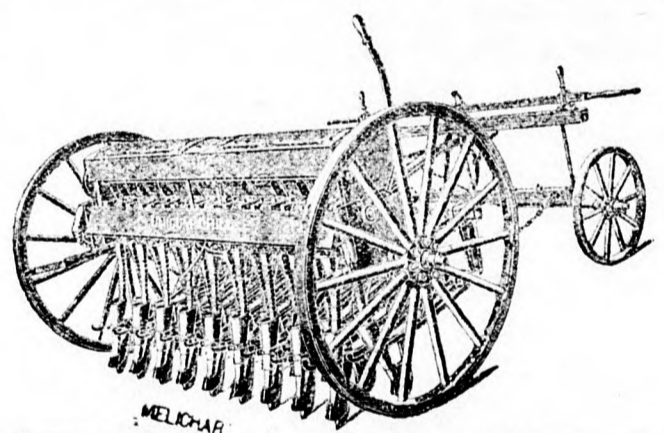
Földbirtokosok

részére ajánlja

eredeti Melichár gyártmányu Unicum Drill, továbbá szabadalmazott Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, marott lyukazattal ellátott konkolyozó és osztályozó gépeit, Mabile rendszerű borpréseket, továbbá szőlőzúzókat és minden a mezőgazdaság részére szükséges eszközöket és gépeket, eredeti Robey és Tsalincolni angolországi gépgyári gyártmányu gőzcsepplőkészleteket a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módzatok mellett.

SZÜGS ÖPÖN gépgyára Baján.

Fióktelepek a megyében: Szabadka, Óbecse, Újvidék.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

„Bácsmegye“ vállalati nyomdájából (Dr. Lurja-féle nyomda).